

59961

M A R E C

1 9 6 1

X X V I I I

3

**duhovno
življenje**

la vida espiritual

V nedeljo, 29. januarja, se je veliko rojakov zbralo na slovenski Pristavi v Moronu, kjer je bila vsakoletna priredititev naše revije. Prireditev je lepo uspela. Bilo je lepo vreme, veliko krasnih dobitkov, ljubki nastopi naše šolske mladine, velika udeležba in prijetno razvedrilo

PREUSMERIMO SE!

„Živeti intenzivno, umreti mlad in biti lep mrlič.“ Tako mi je pred kratkim izrazil svoje življenjsko željo mlad fant, ki umira za levkemijo.

Eno za drugim sem mu moral izpodbiti njegove želje: Mrlič je lep, kadar je lepa smrt; smrt pa je taka, kakršno življenje, zakaj v tem se ne improvizira. Nihče ne želi umreti mlad, če živi srečno — ali ni svetnik. Živeti intenzivno?

Ali se to pravi, obvezati na večjo delavnost prebavila, jezik, spolne žleze? Tako to pojmuje današnja množica in prav to je znamenje njihove posurovelosti, poživaljenja in poživinjenja.

„Ali se Vam ne zdi, da pesnik, ki pusti, da mu domišljija leta od predmeta do predmeta in jih spreminja zdaj v zlato zdaj v prah, ne živi neprimerno bolj intenzivno? Ali življenje učenjaka ni intenzivno, mnogo bolj, kakor sladostrastnega požeruha, ženskutarja, lenuha?“ Tako se je vmešal v razgovor drug bolnik in sem ga pustil govoriti. Takoj je prešel nase, kakor vsi bolniki:

„Ali mislite, da jaz tukaj ne živim intenzivno? Vse svoje življenje še nisem toliko prebral kakor v teh mescih tu! Odprl se mi je nov svet, ki ga doslej nisem poznal. Pa sem doma bral mnogo revij, videl skoro vse filme, potoval široko po svetu, in stavim, da ne poznate toliko nočnih lokalov, kakor jaz! Zame pomeni intenzivno življenje to, da se človek ves preda najvišjemu, kar je njega vredno, in, če mogoče, še čemu ali komu, ki je nad njim, tako, kakor sem jaz zdaj spoznal, da je Bog.“

Mogoče bo tale dogodek bolje pokazal to, in pritegnil za kar bi moral uvodnik doseči.

Spet se začenja šolsko leto v Argentini. Koliko naših slovenskih otrok bo po končani ljudski šoli stopilo v srednjo, koliko po njej na vseučilišče? Število sorazmerno pada, čeprav navidez raste.

Da so težave na vseh koncih, je jasno. Da pa ni volje do napredka v znanju, ne le ni umljivo, ampak obsodbe vredno. Zamenjavamo lestvico vrednot! Starši so mnogo krivi. Samo denar, denar — pa hiša, udobnosti, svoboda, zakaj, kaže, da zaslužek mladostniku pri 15 letih da na domu polnoletnost.

Preusmerimo se. Iščimo intenzivnosti v življenju, vsak, kolikor jo je največ sposoben. Ne zahteva jo le človeška težnja po izpopolnjenju, ampak tudi Bog, ki bo terjal račun za zlorabljene talente. (Sicer pa danes vzgojitelji za vse splošno zahtevajo vsaj srednjo šolo.)

Naj starši in dijaki mislijo na to, tudi za ceno žrtev.

J. R.

Ali veste, kakšen je bil križ, na katerem je umrl Jezus Kristus, kako dolga je bila pot, po kateri je nesel težki križ, kaj je danes z Veronikinim prtom...

NEKAJ POSEBNOSTI IZ JEZUSOVEGA TRPLJENJA

KAZEN KRIŽANJA

Križanje je bila kazen, ki je bila najprej v navadi samo na Vzhodu, zlasti pri Perzijcih. Pozneje so to kazen uporabljali Kartaginci, največkrat pa Rimljani. Prvotno so križ imenovali le ravno bruno ali deblo, zasajeno v zemljo, na katerega so na različne načine obešali obsojence. Nekatere primere te kazni najdemo tudi še v poznejših časih.

Navadno pa je bil križ sestavljen iz dveh brun ali ravnih drevesnih debel. Navpično, daljše in debelejše bruno so zasadili v zemljo. Drugo, krajše pa so pritrdili vodoravno na zgornji konec daljšega bruna tako, da je imel križ obliko velike črke T. Mnogokrat so vodoravni, prečni del pritrdili malo nižje na glavno bruno. Tako je dobil križ obliko †, katero ima še danes. Toda ne samo oblika, tudi teža, dolžina in debelina križev so bile različne.

V sredi daljšega, navpičnega bruna so navadno pritrdili podstavek, na katerem je obsojenec z vso svojo težo monel tako, kakor bi sedel. Stari zgo-

dovinarji poročajo, da so obsojenca na križ z vrvjo privezali, da ni mogel uiti; največkrat pa so mu nanj roké in noge pribili z žebli. Obsojenec je navadno moral sam nag — brez vsake obleke — nesti na ramah in na zatilniku prečno, vodoravno bruno, na katero so mu privezali roké, na kraj usmrtitve. Tam so ga obenem s tem brunom križa dvignili na navpično bruno, zasajeno v zemljo.

Kadar so obsojenca samo privezali na križ, so ga postavili pod križ in ga potem nanj dvignili z lestvami, z vrvmi, ali pa so vojaki to storili z lastnimi rokami. Ako so pa obsojenca križali z žebli, je zelo verjetno, da so mu na krajše bruno že na tleh pribili roke, potem ga dvignili in mu potem pribili še noge.

Stari narodi so imeli križanje za najstrašnejšo in najsramotnejšo kazen. Rimljani so to kazen nalagali ubežnikom, roparjem in upornikom, zlasti pa sužnjem. Judje te kazni niso nalagali. Imeli so velik strah pred njo morda zato, ker so brali v svetem pismu stare zaveze: „Njega, ki visi na lesu, je Bog preklel“ (Deut 21, 33).

KRIŽEV POT

Pobožno ustno izročilo imenuje tako tisto pot, po kateri je hodil naš Gospod, ko je nesel križ. Vodila je od Pilatove sodne palače (Antonijevega gradu) po jeruzalemskih ulicah na grič, vzpetino, ki se imenuje Kalvarija in kjer je danes cerkev božjega groba. Obsojence na smrt na križu so navadno peljali po najbolj obljudenih ulicah na

kraj smrtne obsodbe. Tako so storili tudi z Jezusom.

Evangelist sveti Matej pravi v svojem evangeliju: „Ko so ga nehali zasmehovati, so mu slekli plašč in ga oblekli v njegova oblačila ter ga odvedli, da bi ga križali“ (Mt 27, 31). Evangelist sveti Marko pa poroča, da so ga peljali ven, da bi ga križali.

...Trnjeve krone evangelisti nič ne omenjajo. Nekateri sodobni razlagalci svetega pisma mislijo, da so jo Jezusu vzeli z glave. Drugi pa vztrajajo v trditvi, da jo je imel. Pri tem se sklicujejo na starejše cerkvene pisatelje, (zlasti na Origena in Tertulijana).

Nekateri trdijo, da Jezus ni nosil vsega križa, ampak le prečni, vodoravni del. Drugi pa spet zagovarjajo mnenje, da je nosil Jezus ves križ.

Staro izročilo trdi, da je bilo navpično bruno križa dolgo štiri metre, celo štiri metre in pol, prečno pa dva metra in pol, do dva metra in 60 centimetrov. Nekateri trdijo, da je imel križ 100 kg teže. Iz tega moremo sklepati, da je Kristus nosil na rami od 70 do 75 kg in napravil od 600 do 700 metrov dolgo pot.

Posebno so Jezusa ponižali, ker so obenem z njim peljali v smrt še dva druga hudodelca. Tako se je spoznala napoved preroka Izaija: „In med hudodelce je bil prištet.“ Jezusa je tedaj spremljala tudi velika množica ljudstva, ki je prišla v Jeruzalem na velikonočne praznike. Nekateri so prišli, ker so verovali v Jezusa, druge je sém privabila radovednost, tretje pa je v Jeruzalem privedlo sovraštvo (Prim. Dela ap. 2, 5-11).

SIMON IZ CIRENE

„Gredoč iz mesta pa so našli moža iz Cirene, po imenu Simona; tega so

prisilili, da je nesel njegov križ“ (Mt 27, 32). Iz pripovedovanja evangelistov in iz razlage svetih očetov spoznamo, da je Simon nesel ves križ. Vendar pa je bolj verjetno, da je nesel le prečni del, četudi ga slikarji navadno slikajo, da je nesel ves križ. Evangelist sveti Luka pravi, da so mu naložili križ, da ga je nesel za Jezusom. Iz tega spoznamo, da je Jezus šel spredaj, za njim pa je Simon nesel križ. Sveti Marko pravi, da je bil Simon oče Aleksandra in Rufa, ki ju omenja tudi sveti Pavel

v listu Rimljanom. Drugo staro poročilo pa pravi, da je Simon, potem, ko je prejel pravo vero, postal škof v Bosri v Arabiji in je tudi tam umrl.

JERUZALEMSKE ŽENE

Evangelist sveti Luka poroča: „Šla pa je za njim velika množica ljudstva, tudi ženâ, ki so žalovale in jokale nad njim“ (Lk 23, 27). Bile so te žene iz Jeruzalema, ne iz Galileje. Po tedanji

navadi so se od žalosti trkale na prsi in si trgale obleko.

Jezus se je obrnil k njim in rekel: „Hčere (hebrejsko žene), ne jokajte nad menoj, temveč jokajte nad seboj in nad svojimi otroki“ (Lk 23, 28). Jezus je tedaj pozabil nase in na težo križa. Obrnil se je k ženam in jim naročal, naj mislijo nase, na svoje otroke in na svoje rojake. Vse čakajo velike stiske. Zdi se, da jih je Jezus že tedaj opozarjal na padec mesta Jeruzalema.

Tedaj je Jezus tudi rekel: „Blagor nerodovitnim in telesom, ki niso rodila, in prsim, ki niso dojile“ (Lk 23, 29). Judje so imeli nerodovitnost za božjo kazen. Žene, ki niso imele otrok, so zaničevali. Jezus pa blagruje nerodovitim žene, telesa, ki niso rodila in prsi, ki niso dojile. Hotel je s temi besedami povedati, da bodo prišle nad nje tako strašne stiske, da bodo blagrovali matere, žene, ki ne bodo imele otrok.

Evangelist sveti Luka še dostavlja: „Takrat bodo začeli govoriti goram: ‚Padite na nas‘, in gričem: ‚Pokrijte nas‘“ (Lk 23, 29). Jude bodo trle te-

daj tako hude stiske, da bodo želeli umreti, pa ne bodo mogli.

Luka konča potem svoje poročilo o Jezusovem srečanju z jeruzalemskimi ženami z besedami: „Zakaj če z zelenim lesom tako delajo, kaj se bo zgodilo s suhim?“ (Lk 23, 31). Jezus je hotel reči: „Če z menoj, ki sem nedolžen, tako delajo, kako bi moral Bog kaznovati Jude, ki so ga tako žalili!“

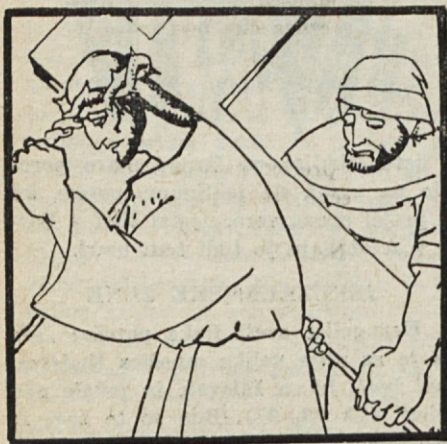
VERONIKIN PRT

Staro pobožno ustno izročilo pravi, da je verna žena Veronika (morda Benice) Kristusu, ko je nesel križ na Kalvarijo, dala prt, da si je obrisal obraz. Ko je Jezus to storil, je na prt vtisnil svoj pravi trpeči obraz. Pravijo, da prav ta Veronikin prt s svetim obličjem hranijo v Rimu in ga tam že od leta 1011 časte. Pri nas praznujemo god svete Veronike, device, dne 13. januarja. Učenjaki mislijo, da je to ime nastalo iz besed vera icón — po naše: prava (pristna) podoba.

O drugih postajah križevega pota: o treh Jezusovih padcih pod križem, o srečanju božje Matere s sinom Jezusom, evangelij ničesar ne pove. Zelo pa je verjetno, da je zaradi tega, ker je bil križ tako težak, ker je bil Jezus tako ranjen in zmučen ter tudi zato, ker so rablji z njim tako grdo ravnali, Jezus pod križem večkrat padel. Zelo je tudi verjetno, da je Marija s svetim Janezom spremljala Jezusa na Kalvarijo in z njim stala pod križem, ko je na njem visel.

JEZUSOVO KRIŽANJE

„In ko so prišli na kraj, ki se imenuje Golgota, to je Lobanja, so mu dali piti vina, z žolčem mešanega; poskusil

je, pa ni hotel piti“ (Lk 27, 33-34). Tako opisuje evangelist sveti Luka pravo na Jezusovo križanje.

Golgota, latinsko Kalvarija, pomeni mrtvaško glavo ali lobanjo. Nizki, goli griček na zahodni strani Jeruzalema so namreč zato imenovali tako, ker je bil podoben človeški lobanji. Danes je na kraju, kjer so Jezusa križali, cerkev (bazilika) božjega groba. Ta grič je bil zunaj jeruzalemskega obzidja.

„Ko pa so ga pribili na križ, so si po žrebu razdelili njegova oblečila... In deli so nad njegovo glavo napis o njegovi krivdi: To je judovski kralj (Mt 27, 35-37). O tem, kako so Jezusa pribili na križ, je več različnih mnenj. Največ bogoslovnih učenjakov trdi, da so Jezusa pribili na križ na tleh. Drugi pa zagovarjajo mnenje, da so ga najprej dvignili na križ in nato pribili nanj. Tretji spet mislijo, da so mu na tleh pribili roke na prečno bruno, nato so ga dvignili na navpično bruno in mu nanj pribili noge.

Gotovo je, da so Kristusove roke in noge pribili na križ. V psalmu 21, vrsta 17 beremo: „Prebodli so moje roke in noge.“ Kristus sam pa je po svojem vstajenju rekel apostolom: „Poglejte moje roke in noge, da sem jaz“ (Lk 24, 39). To trdijo tudi starejši cerkveni pisatelji. Ti žebli so bili robati, dolgi in močni. Stari cerkveni pisatelji tudi omenjajo, da so vsako Jezusovo nogo posebej pribili na križ. Slikarji novejša dobe pa vedno slikajo Jezusa na križu tako, da sta obe njegovi nogi z enim večjim žeblijem pribiti na križ.

Nekateri bogoslovni znanstveniki, med katerimi tudi Suárez, so trdili, da je Jezus moral nositi križ brez vsake obleke. Vendar novejši bogoslovni pisatelji to trditev zavračajo. Sklicujejo se

na poročilo evangelista svetega Mateja, ki pravi, da so Jezusa oblekli v njegova oblečila, preden so ga križali (Prim. Mt 27, 31). Pa tudi čut judovske sramežljivosti je to zahteval.

Predn so Jezusa križali, so mu dali piti vina z žolčem mešanega (Pr. Mt 27, 34; Mk 15, 23). Evangelist sveti Marko se razlikuje v tem poročilu le toliko od evangelista Mateja, da so mu dali vina, mešanega z miro. To pijačo so navadno pripravile obsojencem odlične jeruzalemske žene. Jezusu so morda z njo postregle žene, ki so ga spremljale, ko je učil. Toda Jezus je hotel umreti pri popolni zavesti. Hotel je izpiti kelih trpljenja do dna. Žato je to omamljivo pijačo samo poskusil, potem pa jo je odklonil.

Da bi Jezusa čim bolj osramotili, so obenem z njim križali dva zloglasna hudodelca; enega na njegovi desnici, drugega na njegovi levici. Tako je bil Jezus med hudodelce prištet, kakor je napovedal prerok, da je grešnemu svetu podaril večno življenje.

NAPIS NA KRIŽU

Evangelist sveti Matej pravi: „In deli so nad njegovo glavo napis o njegovi krivdi: To je Jezus, judovski kralj“ (Mt 27, 37). Evangelist sveti Marko kratko pripomni: „In napis o njegovi krivdi se je glasil: Judovski kralj“ (Mk

15, 26). Evangelist Luka pa poroča že bolj natančno: „Bil je nad njim tudi napis, pisan z grškimi, latinskimi in hebrejskimi črkami: To je judovski kralj“ (Lk 23, 38). Najbolj obširno poročilo o tem pa nam daje evangelist sveti Janez. To poročilo se glasi: „Napraviti pa je dal Pilat tudi napis in ga pritrditi na križ. Bilo pa je napisano: Jezus Nazarečan, judovski kralj. Ta napis je bralo mnogo Judov; kajti kraj, kjer so Jezusa križali, je bil blizu mesta in je bilo napisano hebrejsko, grško in latinsko“ (Jan 19, 19-21).

Rimljani so vsakemu obsojencu obesili na vrat tablico, na katero so napisali vzrok njegove smrtne obsodbe, ali navedli zločine, zaradi katerih je bil obsojen na smrt. Pri Judih pa je bila navada, da je šel pred obsojencem poseben glasnik, ki je našteval njegove zločine.

Kakor smo omenili zgoraj, vsi evangelisti, četudi nekoliko različno, poročajo na pisu v hebrejskem, grškem in latinskem jeziku, na katerem so mogli ljudje, ki so hodili mimo, brati, zakaj je bil Jezus obsojen na smrt. Ta vzrok je bila njegova izjava pred Pilatom, da je judovski kralj, vendar njegovo kraljestvo in od tega sveta.

Pilat sam, zastopnik svetne rimske oblasti, je dal napraviti po sklepu božje previdnosti napis, s katerim ni samo slovesno proglasil Jezusove nedolžnosti, ampak je priznal tudi njegovo kraljev-

sko oblast in njegovo božje poslanstvo. Zato Judom ta napis ni bil všeč. Hoteli so, da bi ga popravil. Pilat pa jih je kot zastopnik javne oblasti odločno zavrnil z besedami: „Kar sem pisal, sem pisal.“

RAZDELITEV JEZUSOVIH OBLAČIL

Vsi evangelisti tudi poročajo, da so si vojaki, ki so ga križali, razdelili njegova oblačila. Še danes je navada, večkrat utemeljena z zakonom, da pripade obleka obsojencev rabljem, ki izvrše nad njimi smrtno kazen. Jezusovo vrhno obleko, suknjo jo imenuje sveto pismo, ki je bila brez šiva in od vrha izcela tkana, bi morali štirje vojaki razdeliti med seboj, Toda če bi jo razparali na štiri kose, bi s tem naredili veliko škodo. Zato so se pogovorili med seboj: „Nikar je ne razporjimo, ampak žrebajmo zanjo, čigava bo“ (Jan 19, 24). Vojaki so potem res zanjo žrebali in tako je Jezusovo suknjo dobil eden izmed njih.

Toda Jezus je imel še druga oblačila, kakor moremo ugotoviti na podlagi poročila evangelista svetega Marka. Tudi ta oblačila so si po žrebu razdelili. Tako se je spolnilo pismo, ki pravi: „Razdelili so si moja oblačila in za mojo suknjo so žrebali“ (Jan 19, 24).

Te posebnosti iz Jezusovega trpljenja naj zbude v naših srcih veliko sočutje do trpečega Odrešenika in naj nam olajšajo premišljevanje njegovih ran in njegove odrešilne smrti na križu.

Državniki sklepajo baje iz gospodarskih interesov zveze z bolj-... ševiki. Videti je, kakor da je človeštvo slepo in da ne vidi več, odkod prihaja zlo: kjer koli se namreč prikaže moskovska sovjetska zvezda, pomeni kri, sovraštvo in ogenj. — Kard. Innitzer.

NA SVETU, A NE OD SVETA

PREGLED DUHOVNEGA ŽIVLJENJA:

- ● cilj: božja slava,
- ● sredstva: ● boj proti grehu, svetu, hudiču, sebi,
 - zakramenti, kreposti, molitev,
 - izpraševanje vesti, načrt, duhovno branje, duhovno vodstvo.

K R I V A N A Č E L A

- Svet ima vse polno krivih načel: „Izrabi dan!“, „Življenje je treba užiti!“, „Veselimo se, dokler smo mladi.“
- Kristus je učil povsem drugo: „Blagor čistim, ubogim, žalostnim, lačnim in žejnim pravice...“
- Treba se je v luči pravih načel naučiti ceniti svet.

S M E Š E N J E P O Š T E N J A

- Svet se norčuje iz pobožnosti, poštenja, čednosti: vse to je zastarelo, smešno, dolgočasno zanj.
- Še vedno je v veljavi 10 zapovedi s Sinaja.
- Treba je pohoditi strah pred tem, kaj bodo ljudje rekli.

V E S E L J A Č E N J E

- Svet uvaja vedno bolj razkošno, rafinirano in nemoralno veseljačenje.
- Polno je treba stopiti na pot odpovedi, če naj se združimo z Bogom. Vsak dan nesti križ za Kristusom.
- Kako čudovita perspektiva se nam odpira za ozkimi vrati in strmo potjo.

P O H U J Š A N J E

- Svet vabi h grehu na tisoč načinov: „ves svet tiči v zlu“ (sv. Janez).
- „Vemo, da smo iz Boga“ (sv. Janez).
- Uiti od vsega, kar vabi v greh, kajti „kdor ljubi nevarnost, bo v njej poginil.“

B. R.

Ali si tudi vi želite televizijo? Kaj od nje pričakujete? Vam bo v korist ali škodo?

PRIJATELJ ALI SOVRAŽNIK DRUŽIN?

Po zadnjih statistikah je na svetu okoli 90 milijonov televizijskih aparatov. Prednjači seveda Sev. Amerika (60 milijonov); sledi ji Velika Britanija z desetimi milijoni; zapadna Nemčija jih ima tri in pol milijona, Sovjetska zveza pa tri milijone. V Južni Ameriki je prva Brazilija (900.000 televizijskih sprejemnikov), za njo pa sta Argentina in Mehika vsaka s 500.000 aparati.

Televizija je danes dejstvo, s katerim se morajo hote ali ne hote baviti tako starši kot vzgojitelji kakor tudi Cerkev. Ni mogoče in se tudi ne sme zatisniti oči pred iznajdbo, ki je posegla globoko v življenje družin in ki zlasti v otrocih pusti močne psihološke sledove.

Dejstvo je, da televizija vedno bolj osvaja ljudi. Razumljivo! Preje si moral iti v kino, če si hotel videti film. Najti si moral čas, se primerno obleči in zapustiti svoj dom. Pri televiziji vsega tega ni treba. Samo gumb zavrtiš, se vsedeš pred skrinjico in že si v začaranem svetu, ki ti ga predstavi aparat.

Važen pomislek

Nastane pa vprašanje, ki je zlasti moralnega izvora: ali je televizija nekaj pozitivnega, nekaj kar bi naj po možnosti imela vsaka hiša, ali pa je treba televizijo vzeti z rezervno in resno premisliti, ali naj pride na dom.

Preden odgovorimo na to vprašanje, bomo navedli odlomek iz pisma belgij-

skih škofov 5. oktobra 1959, ki govori o televiziji:

„Taka, kakor je TV (televizija) pri nas — se sprašujejo škofje — ali moremo reči, da še vrši svoje vzgojno in kulturno poslanstvo? Bojimo se odgovoriti pozitivno. Preveč je plehkosti v programih, da bi se moglo trditi: ti programi podpirajo kulturni razvoj našega ljudstva, zlasti naše mladine. Starši se premalo zavedajo, da jim ta nova tehnična iznajdba nalaga nove, doslej nepoznane dolžnosti. Čeprav so televizijski prenosni moralno neoporečni, še vedno ostane mnogo težav, ki so zvezane s televizijo. Otroci zgubijo čut za dobro knjigo, voljo do učenja in postanejo raztreseni, nezmožni za resen študij. Treba je zato otroke vzgajati in jim razlagati, kateri program je zanje in zakaj nekaterih stvari ne smejo videti.“

Dobre in slabe strani

Iz pravkar omenjenih besed je razvidno, da televizijski problem, zlasti kar se tiče mladine, ni tako lahko rešljiv. Gotovo ga ne bomo rešili s tem, da otroke enostavno držimo od aparata proč. Otrokom je treba s komentarji o najboljših prenosih po televiziji vcepiti čut, kaj je vredno in kaj ne našega gledanja.

Trije angleški zdravniki so skozi štiri leta študirali in opazovali 4500 otrok z namenom, da ugotovijo, kakšne učinke ima televizija nanje. Govorili so

TELEVIZIJA PO SVETU

Na svetu je okoli 90 milijonov televizijskih aparatov. Razdelitev po celinah in državah je sledeča:

Severna Amerika		60,000.000
Zapadna Evropa		18,472.492
Vzhodna Evropa		4,221.144
Srednja Amerika		1.356.000
Južna Amerika		1.645.000
Azija		3,300.000
Avstralija in Oceanija		800.000
Afrika		35.000
Anglija		10,000.000
Nemčija		3,800.000
Francija		1,800.000
Brazilijska		900.000
Argentina		500.000

z njih starši in učitelji, zlasti pa z otroki samimi. Zaključek, do katerega so prišli, je takle: televizija otrok ne napravi slabših a jih tudi razumsko ne obogati.

Najbolj vneti televizijski gledalci so tisti otroci, ki so preje bili polni lakote pa ilustriranih revijah ali stalno obiskovali kino dvorane. Njim televizija potrebe po gledanju ni šele vzbudila, temveč nasitila.

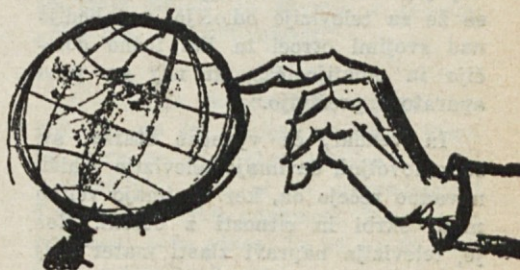
Bolj ko je otrok srečen v družini, pa naj bo delavska ali meščanska, manj potrebuje televizije. Otroci, ki je dovolj zaposlen, ne vidi v televiziji edine zabave. Veliko raje se giblje in igra na svežem zraku. Pač pa postane televizija strast za otroka, ki nima nobenega pravega dela. Tak otrok že ni zmožen nikake samostojnosti. Naredil si je lažno sliko o svetu, ki mu bo nekoč v veliko razočaranje, ko bo spoznal, da je življenje mnogo bolj drugačno, kot ga je odkril na televizijski plošči.

Tri četrtnine otrok, ki so jih že omejeni trije zdravniki izprašali, so se izjavile, da so jim vseh programi za odrasle kot drame, napete pustolovščine in policijske zgodbe. Nastopi lutk in prizori iz narave so vseh le najmlajšim.

Mladina od 11. do 14. leta se je izjavila zlasti za prizore, kjer je mnogo groze, zlasti če je zgodba vzeta iz sveta domišljije.

Ker programi navažno poveličujejo komodno življenje meščanskega človeka, malo pa govore o težavah in dolžnostih delavskega in obrtniškega stanu, zato se tudi v otrocih vzbudi hrepenenje po lagodnosti. Deklice poleg tega začutijo v sebi hrepenenje, da bi bile čimprej velike in poročene. Nastopi ženskih igralk vzbudijo v njih melanholijo ob občutku, da morda njim ne bo nikdar dana sreča, ki jo doživljajo osebe v aparatu.

Otroci, ki mnogo prisostvujejo televiziji, zaradi tega še ne postanejo bolj bistri in duhovno razgibani. Gledajo podobe in prizore, jih vsrkavajo vase, jih sodoživljajo, in se jih še dolgo spominjajo, če so se izvršili v dramatičnih okoliščinah; da bi pa o njih razmišljali in delali lastne zaključke, to se navadno ne dogaja. Vzrok je v tem, ker se zavedajo, da televizija navadno predstavlja življenje, ki v realnosti ne obstoja.

Televizija in družine

Pa še eno vprašanje: Televizija, družji ali razdvaja družine? Fizično, telesno jih družji, ne pa duhovno. Vsi, ki so pred aparatom, se čutijo poedinice, vsak s svojimi mislimi. Vsakdo od gledalcev si želi miru, zato je nevoljen, če se ga moti z vprašanji ali pripombami.

V družinah, kjer je televizija postala vsemogočen gospod, ni več pristrčne družinske skupnosti, kajti ni več časa za razgovore, za skupinske igre, za pristrčno zabavo. Vse bulji v aparat in edinokrat, ko se govori, je takrat, ko se navzoči ne morejo sporazumeti, za kateri program in kateri kanal naj se odločijo. Tako je televizija mnogokrat celo vir razpora in slabe volje med člani družine.

Otroci, mesto da bi šli ob času spat, ugovarjajo staršem, ko jih pošiljajo k počitku. Tako pride do dveh negativnih posledic: starši zgubljajo na svoji avtoriteti, ker navadno otrokom popustijo; otroci pa so drugi dan neprespani in v šoli z duhom odsotni.

Že več kot ena učiteljica se mi je potožila: „Drugi dan, ko pride televizija v družino, se to na otroku že opazi. Preje pozoren in marljiv, postane raztresen in brez volje do učenja. Recite staršem, naj zaradi otrok nikar ne kupujejo televizijskih aparatov, in če se že za televizijo odločijo, naj bedijo nad svojimi otroci in jim točno določijo in omejijo čas, ki naj ga pred aparatom preživijo.“

In vendar, če vprašam starše, ali so zadovoljni, da imajo televizijo v hiši, navadno rečejo da, ker da imajo veliko manj skrbi in sitnosti z otroki. Res je, televizija napravi zlasti mater bolj

prosto, ker ve, da so otroci zbrani pred aparatom; drugo vprašanje pa je, ali se ne bo ta brezbržnost enkrat maščevala tako, da bosta mati kakor oče nekega dneva spoznala, da so otroci nju ni samo še po telesu, duhovno pa njima popolnoma tuji, kajti ob televiziji so si ustvarili nov pogled na življenje, ki dostikrat ni niti realističen niti krščanski.

Kaj torej?

Kakšne zaključke nam nudijo gornje misli? Da je televizija dvorezen nož, s katerim je treba previdno postopati.

Ni televizija tisto sredstvo, ki bo združilo družino in jo utrdilo pred zunanjimi vplivi. Nasprotno! Televizija utegne biti zakrinkani sovražnik, ki pod plaščem zabave in umetnosti v srce družin vtihotaplja pokvarjenost in željo po nekontroliranem uživanju.

Televizija je ena od zabav, in gotovo ne najboljša. To so že spoznali v Združenih državah Severne Amerike, kjer se je televizija porodila, doživela največji razmah in kjer so tudi nje sadovi že najbolj vidni. Danes so vzgojitelji v Sev. Ameriki mnjenja, da postaja televizija družinska nadloga, ki pa se jo bo dalo nadzirati in krotiti le tako, da se mladini nudijo druge vrste zdrave zabave, zlasti šport, izleti v naravo in družabnost po klubih in raznih mladinskih organizacijah.

Tako bo televizija postala to, kar mora biti: eno izmed sredstev, da se človeški duh razvedri, ne pa tiran, ki si človeka popolnoma podvrže in mu ne dovoli, da bi svoje zmožnosti uporabil tako, kot si je to zamislil Stvarnik vesoljstva: Bogu v čast, sebi v zveličanje in človeški družbi v korist.

Jože Jurak

Zataknilo

se mu je

Občinski svetnik Jože Turk, ki bi bil moral pri Sv. Petru v Ljubljani pozdraviti škofa dr. Jegliča kot ključar. Saj ne rečemo nič, za

vse drugo bi Turk bil, a prav pozdravljanje se mu je najmanj podalo.

Vendar je šel. Oblekel je črno salonsko suknjo in nataknil cilinder. Na prsih so se mu blestela vsa gasilska odlikovanja, ki jih je prejel na raznih izletih na Češko, Poljsko in drugam. V cilinder si je dal listek z govorom za vsak primer in stopil naprej:

„Vladika, vladika, naš škof —“ zataknilo se mu je. Nekaj je jeceljal in brskal, nato pa korajžno zamahnil s klo-bukom:

„Ah, kdo se bo mučil! Vi, gospod škof, ste itak fest fant in — muska, špilaj!“

Časen in večen ogenj

Škofu Jegliču je mati razlagala pojem „časen in večen ogenj“ ob molitvi k sv. Florijanu: „Varuj nas časnega in večnega ognja!“

Dečku se je posvetilo, da sv. Florijan varuje pred požarom.

„Kaj ne, mati,“ je dejal, „če pogori samo pol hiše, je časen, če cela, je pa večen ogenj.“

Verjetno!

Menda ni večje srčne radosti, kakor če utečeš trošariniku. Morda pristojbina znesle komaj nekaj fickov, toda mik je večji in tveganje je, ki daje vsemu čar.

Tako je šel tudi profesor Z. z lova v mesto. Trošinar potiplje nabrbtnik. „Ho, steklenica je notri. Gotovo žganje, ne?“

Profesor Z.: „Ne, voda je, voda!“ „Poglejva... Ha, žganje je: vidite!“

„O, hudiča, nekdo me je nasamaril in zamenjal vodo s slivovko!“

Radovednost je zmagala

Gospa dekletu, ki želi stopiti k njej v službo.

„Ne bo nič! Moja prijateljica gospa Zafošnik mi je povedala, da zelo radi prisluškujete pri vratih.“

„Ko pa sem slišala tako čudovite reči!“

„A res? No, potem pa le vstopite in pripovedujte!“

Prepričevalen dokaz

Zdravnik preiskuje gospo špelo in ji sname radiografijo.

„Močno razširjeno srce imate,“ zaskrbnjeno ugotavlja.

Gospa špela pa vsa vesela: „Prosim, pošljite sliko mojemu možu, ki trdi, da sploh srca nimam.“

Postrežba na prvi klic

Matajev Matija hoče naročiti čevlje po telefonu. Zavrti krog. Telefonistka se oglasi: „Katero številko želite?“

Matija je presenečen: „To pa je nekaj! Komaj želim govoriti, že vedo za moje želje!“ In zavpije v telefon: „Številka štirinštirideset!“

V gostilni

Gost: „Za božjo voljo, kakšno kokaš pa ste mi danes servirali. Pravkar sem na njej zlomil vilice.“

Plačilni: „Nič se ne vznemirjajte! Temu se da hitro odpomoči. Takoj vam prinesem nove vilice. Te so pa iz bolj šega materiala.“

Stara mati je bolna in strašno trpi.
Spričo tako velikih bolečin svetuje njena vnukinja
Zdravniku, naj ji skrajša življenje.
Zdravnik se zgraža nad takim predlogom.
Kaj mislite vi glede tega?
Ali je dovoljeno ubijati, da se izognemo trpljenju?

U B I J M E !

Bila je ena tistih moderno vzgojenih mladenk, v katerih možganih brez vzorov se zrcali življenje edino skozi prizmo koristi... Dva in dva je štiri... Time is money (Čas je denar)...

„Tod, gospod doktor!... Oh!... Kako spremenjeno najdete mojo ubogo babico!...“

Zdravnik je šel za dekletom in čez nekaj trenutkov sta se znašla oba v bolnišnici sobi.

Uboga babica ni govorila. V postelji ležeča je s svojo zgrbančeno kožo, s svojimi brezbarvnimi lasmi in s svojimi dolgimi, izmozganimi rokami delala vtis starega drevesa, ki ga je zrušil čas. Njene ustnice so kazale ono škrlatno barvo, ki je značilna za rakove bolnike... Bili so trenutki, ko se je vse njeno telo zvijalo v krčih, kot žrtev nevidnega zajedanja tisoč lovčev, razpletenih po notranjosti njenega telesa, ki so jo živo razjedale...

„Ni upanja...“ je rekel zdravnik po kratkem pregledu.

„In čemu čakate?...“ je vprašala mladenka s tako tihim glasom, ki je morda komaj zmotil moreči mir tiste male sobe.

„Ne razumem, kaj hočete povedati, gospodična...“

„Saj je vendar lahko razumljivo, gospod... Moja babica je izgubljena, trpi strašne bolečine... Ali se vam ne

zdi, da bi bilo dobro delo, če se ji skrajšajo bolečine?“

„Govorite bolj tiho, ... ubogo dete... Ali ne vidite, da vas lahko sliši babica?“

„Saj ona vendar misli isto kot jaz!“

„Vam je babica to povedala?“

„Ne, pa to je gotovo.“

Doktor je stopil iz bolniške sobe in ko je bil v sprejemnici, je zapičil pogled v mladenko.

„Gospodična, ali je mogoče, da mi poveste, kar ste mi pravkar razodela? Za koga me imate?“

„Oh, gospod doktor!“

„Zavedajte se, gospodična, da sem jaz zdravnik; to pomeni, edini, čigar razlog bivanja je prav v tem, da zdravim ali podaljšujem bolezn... Ko bi delal to, kar me prosite, bi bil rabelj, morilec...“

„Zagotavljam vas, gospod doktor, da nisem nikoli mislila, da povzročim s svojimi besedami tako razžaljenje.“

„Potemtakem bi moral smatrati jaz za najbolj naravno stvar na svetu, da mi reče neka gospodična: Ker zelo ljubim svojo babico, vas prosim za uslugo, da jo umorite...“

„Moja babica trpi zastonj... jaz želim, da bi nehala trpeti... kaj je v tem posebnega?“

„Pa, ali ne razumete, gospodična, da

pomeni, če dopustim te vaše pojme, isto, kot vpeljati v človeško družbo zakonit umor?“

„Toda, ko že ni več nobenega upanja?...“

„Vaše besede, gospodična, me zelo vznemirjajo! — Ali morda vem jaz, ali ve sploh kak zdravnik, kdaj ni več nobenega upanja?... Poznal sem kmeta, ki je hotel pod blazino zadušiti otroka, ki je imel vse znake stekline... Dobro, otrok je ozdravel... ne vemo kako... In po drugi strani, če je dovoljeno povzročiti smrt v vsaki bolezni z usodnim razvojem, bi morali pomoriti jetične tretje stopnje, ki so prenatrpani po naših bolnicah; morali bi pomoriti obolele za rakom, mrtvoudne, slepe... Kaj vem še koga!... Potem slaboumne in tiste, ki imajo kako teh neozdravljivih npravnih bolezni... Kam pridemo z vašimi teorijami, gospodična!... In kako rodovitno polje za tiste, ki sanjajo o morebitnih dediščinah!...“

Tu je postala gospodična bolj resna kot je bila, odkar je prišel zdravnik.

„Toda razumite, gospod doktor, da jaz ne želim, da se pospeši smrt razen tistim, ki v to privolijo...“

„Krasno!... In vi mislite, da bi bilo zelo težko dobiti bolnikovo privoljenje?... Poznal sem vratarico, katere mož, ki je bil nekoč uradnik v plinski tovarni, je trpel za jetiko v grlu in vsakokrat, ko je prosil za kozarec tisan, je ona zavpila nad njim: Lenuh! — Zakaj se ne odločiš in ne končaš s svojimi boleznimi v dnu kanala?... Revež, ki je preživel v delu petdeset let življenja, je jokal. Toda njegova žena mu je tiste besede tolikokrat ponovila, da se je dal nekega dne prepričati in se je vrgel na glavo v kanal... Ko bi morali pobiti bolnike, ki to prosijo, bi morali pokončati tiste, ki jih bolijo zobje, ali jih ščiplje v želodcu...“

„Gospod doktor, ponavljam, da nisem mislila...“

Ah... jaz tudi ne! — Tamle vidim razpelo... Ali ste katoličanka?“

„Mislim, da!...“

„In kako potem vi pozabljate na ono zapoved, ki pravi: Ne ubijaj?“

„In ko vidimo, da nekdo brez potrebe trpi?“

„Zavedajte se, gospodična, da ne obstojajo brezpomembne bolečine... niti

BESEDE JANEZA KRIZOSTOMA

Duhovništvo se na zemlji izvršuje, ima pa mesto med nebeškimi opravili. Kadar namreč vidiš Gospoda, da darovan leži na oltarju, in duhovnika, da stoji pri žrtveniku in moli, in vse da jih je pordečila ona dragocena kri: bivaš li, meniš, še med ljudmi in še stojiš na zemlji? Nisi li marveč tisti trenutek prestavljen v nebesa ter brez sleherne mesene misli v svojem srcu, očiščeno dušo in neoviranim umom gledaš nebeške skrivnosti? O čudež! O ljubezen božja do ljudi!... Če kdo pomisli, kolikšna odlika je to, da se more človek, ki je še v vezeh mesa in krvi, približati onemu blaženemu in čistemu bitju (t. j. povelčanemu Kristusu), bo jasno spoznal, kolike časti vredne je duhovnike imela milost Svetega Duha.

ene ni, s katero se človek ne bi mogel okoristiti... niti ene ni, ki se ne bi mogla spremeniti v poučen zgled za tiste, ki obkrožajo trpečega. Bolečina je denar, s katerim plačamo vstopnico v bivališče Kristusovo... še, če hočemo zbuditi zanimanje pri posvetnih ljudeh, je potrebno trpljenje. Lo-

vorjev venec išče vedno najraje mučeniškega čela."

„Brala sem, da bo do v Ohio predlagali zakonski osnutek..."

„Oh, gospodična..., v Ohio!..."

Zdravnik se je poslovil; toda ko je prišel v predsobo, preden je odprl vrata, se je ustavil, pogledal mladenko v obraz in rekel:

„Opozarjam vas, da je vaša babica moja bolnica. Njeno življenje bom branil proti celemu svetu... tudi proti vam, če je treba... Če povečate obrok morfija, vas bom naznanil policiji."

In ko je videl mladenko tako jasno in mirno kot klasični kip, ne da bi najmočnejše čustvo sočutja vznemirjalo harmonijo mišic njenega obraza, se ni mogel ubraniti misli, ko je šel po stopnicah navzdol:

„In to je rod, ki nam bo sledil? In take stvari se morejo goditi 1960 let po prihodu našega Gospoda Jezusa Kristusa? Ali morda sanjam in smo še 2000 let pred njegovim rojstvom?"

To je bila, kot sem rekel v začetku, ena tistih mladenk, vzgojenih na moderen način, v katerih možganih brez vzorov odseva življenje skozi prizmo popolne koristnosti... Dva in dva je štiri... Time is money...

Pierre L'Eremite — Yl Knotts

KAKŠNO OCENO BI DOBILI V LITURGIKI?

1. Na koliko časov je razdeljeno cerkveno leto in kateri so ti časi? (3 točke)
2. Od kdaj pa do kdaj segajo posamezni časi cerkvenega leta? (4 točke)
3. Kaj so to nedelje? Kako jih delimo? (2 točki)
4. Koliko oktav je po najnovejši uvedbi v cerkvenem letu? (1 točka)
5. Kaj so prazniki? Kako se dele? (2 točki)
6. Kdaj obhajamo kvatrne dneve? (2 točki)

(14—13: odlično; 12—10: prav dobro; 9—6: dobro; 5—1: slabo.)

Odgovore najdete na strani 154

VPRAŠANJE O RAZPOROKI!

Zakaj Cerkev brez izjeme prepoveduje razporoko? Ali ni kruto in strašno obvezati neko ubogo ženo, da vse življenje živi z možom, ki je pijanec in prešuštnik in ki je niti ne vzdržuje?

Katoliška Cerkev prepoveduje razporoko zato, ker jo je prepovedal Kristus sam.

Cerkev je na vesoljnem cerkvenem zboru v Tridentu takole izjavila: „Če bi kdo rekel, da more biti zakonska zveza razvezana zaradi odpada od vere ali zaradi težavnega skupnega bivanja ali zaradi odsotnosti enega izmed zakoncev, bodi zavržen (pogubljen).

Kristusov nauk o nerazvezljivosti krščanskega zakona ne more biti bolj jasen kot je izražen v svetem pismu. Ko so ga farizeji vprašali o dovoljenosti ločitve, jim je odgovoril: „Ali niste brali, da je tisti, ki je od začetka stvaril, lu ustvaril kot moža in ženo in rekel: Zaradi tega bo mož zapustil očeta in mater in se bo pridružil svoji ženi in bosta oba eno telo. Zatorej nista več dva, ampak eno telo. Kar je torej Bog združil, tega naj človek ne loči.“ Ker pa so mu farizeji ugovarjali, da je Mojzes dovolil razporoko, je odvrnil: „Mojzes vam je zaradi vaše trdosrčnosti dopustil, ločiti se od vaših žená, od začetka pa ni bilo tako“ (Mt 19, 4-8).

Isti nauk je ponovljen v Matejevem in Markovem evangeliju. Kristus pravi, da zakonca, ki se po ločitvi nanovo poročita, grešita s prešuštvom. In prav tako greši s prešuštvom tisti, ki se poroči z odslovljeno ženo. „Kdorkoli se od svoje žene loči in oženi z drugo, prešuštuje proti prvi; in ako se žena, ki se je ločila od svojega moža, omoži z drugim, prešuštuje“ (Mr 10, 11-12).

Sveti Pavel primerja krščanski zakon neločljivi zvezi, ki obstoja med Kristusom in Cerkvijo (Efež. 5, 24) in odločno zatrjuje, da se zakonska zveza ne razveže drugače kakor s smrtjo. „Tako je omožena ženska po postavi vezana na moža, dokler on živi; če pa mož umrje, je glede moža prosta postave. Potemtakem bo veljala za prešušnico, če vzame drugega moža, dokler živi njen mož; če pa mož umrje, je prosta postave“ (Rim 7, 2-3).

Kristusove besede in besede sv. Pavla ne morejo biti bolj jasne. Če se zakonca torej ločita in se nanovo poročita z drugo osebo, sta prešuštnika. Zakonca, ki se zaradi zelo važnih razlogov ločita, morata živeti sama ali se pobotati. Zakonska vez med njima pa preneha le s smrtjo.

OKNO V SVET

Španija

Fabiola de Mora, nova belgijska kraljica, je bila delavna članica španske dekleške Katoliške akcije. Na vprašanje, kaj naj ji na poročni dan članice podare, je odgovorila: „Molitev“. Zato so vse članice dekleške zveze na poročni dan darovale zanjeto sveto mašo. Ker pa so le vztrajale na tem, da si kraljica izbere še kak viden dar, je dejala: „Nekaj od sv. Terezije“. V dar je prejela poseben, starodaven izvod: „Življenje Terezije Jezusove“.

Argentina

Od 20. do 25. marca bo v mestu Rosario sedmi socialni teden. Tema tega tedna bo: „Vprašanje argentinskega kmečkega življenja“.

Prvi socialni teden je bil leta 1937 v Buenos Airesu; na njem so obravnavali vprašanja o brezbožnem komunizmu. Na drugem, ki je bil dve leti za tem, so govorili o krščanski vzgoji mladine. Tretji teden je bil leta 1941 s temo: „Nov krščanski socialni red po ‘Rerum novarum’ in ‘Quadragesimo anno’“. Na četrtem so obravnavali vprašanja o socialni obnovi argentinske družine. Peti teden je bil posvečen krščanskemu pojmovanju dela. Na šestem pa so govorili o srednjih slojih.

Poljska

Ukinjenje krščanskega nauka po šolah na Poljskem gre žal svojo pot naprej in posebno krajevno komunistično časopisje dela veliko propagando proti verskemu pouku v šolah. Po statistikah, ki jih prinašajo razne poročevalske službe, je odstotek šol brez krščanskega

nauka vedno večji. V okraju Čenstohova, kjer je znamenita Marijina božja pot, so skoro vse šole sledile tako imenovanemu „naprednemu“ razvoju šolstva in so odpravile krščanski nauk.

Kongo

Zadnje mesece prihajajo v svet novice o zmedenem položaju v Kongu. Škofje so organizirali molitve za božjo pomoč. Ves mesec oktober so se vršile razne pobožnosti, ki se jih je udeleževalo mnogo ljudi. Po nekaterih škofijah so organizirali romanje Marijnega kipa, ki so ga nosili v procesiji od misijonske do misijonske postaje. Podnevi in ponoči so se verniki vrstili v molitvi in skoro vsi prejeli svete zakramente.

Avstrija

V Avstriji se že več mesecev vrše ankete in javne debate, kako zaježiti nemoralni tisk in s tem preprečiti zlasti med mladino moralne zablode in zločine. Ugotavljajo, da nosi glavno krivdo pomanjkljiva vzgoja v družinah in nedosledna zakonodaja, ki v imenu zla-

gane svobode dopušča širjenje nevere in življenjskega materializma preko slabega tiska, posebno ilustracij.

Rusija

Oddaje vatikanske postaje v jezikih, ki jih govorijo v deželah pod sovjetsko oblastjo, so vedno motene. Zakaj to? Zato, ker se bojijo resnice, ki edina izhaja iz Boga. Nihče se namreč Boga tako ne boji kakor tisti, ki bi rad videl, da ga ne bi bilo.

Švica

Švicarski katoliški škofje so določili leto 1961 kot „misijonsko leto“. S tem hočejo med verniki poživeti misijonskega duha in misijonsko delavnost. Priprava na to leto se je pričela že na misijonsko nedeljo preteklega leta. Slovesna otvoritev leta pa je bila v nedeljo, 8. januarja, ko je 100 švicarskih misijonarjev odšlo v misijone.

Švica šteje samo dva milijona katoličanov; v misijonih pa ima 656 duhovnikov, 922 sestra in 84 laičnih misijonarjev.

Japonska

Ena izmed razveseljivih stvari japonskega katolicizma je sorazmerno visoko število ženskih redovniških poklicev. Čeprav ima Japonska samo 277.502 katoličana, šteje 3.559 redovnic-domačink; 10% več kot v letu 1959.

Italija

Revija „Studi Catolici“ je pred kratkim prinesla moralno oceno 126 sodobnih filmov. Od teh jih je več kot 40% prejelo odklonilno oceno. Med 38 italijanskimi filmi pa je ocena takole: dva filma sta sprejemljiva za vse; deset za odrasle; osem je odsvetovanih, osemnajst pa odklonjenih. To znači, da je 68% italijanskih filmov moralno nesprejemljivih.

Vatikan

V ponedeljek, 16. januarja, je sv. oče Janez XXIII. podelil kardinalsko čast štirim cerkvenim dostojanstvenikom. Ti so: Jože Ferreto, Italijan; Jože H. Quintero, nadškof v Venezueli; Alojzij C. Córdoba, nadškof iz Bogata, in Jože E. Ritter, nadškof iz ZDA.

Bolivija

V Boliviji nameravajo uvesti razporoko. Proti tej zablodi se je dvignil škof Jurij Manique. Glavne misli njegovega pisma so tele: 1. Tako imenovani „zakon“, ki dovoljuje razporoko, je nemoralen, škodljiv družini in narodu samemu. Je v resnici rak človeške družbe. 2. Človeški zakon, ki nasprotuje božjemu zakonu, je nezakolitost, krivičen in zato ne veže in ne more vezati v vesti.

Brazilijs

Nadškof kardinal iz mesta Rio de Janeiro je v radijskem nagovoru opozoril katoličane na vrinjenje komunistov v katoliške kroge. Spomnil jih je zlasti na tajni odlok komunistične partije, ki pravi, da se naj komunisti vrinejo zlasti v katoliške vzgojne ustanove, da naj onemogočajo, kjer morejo, katoliško delavnost, da naj sejejo med duhovniki razdore, propagirajo idejo o mirnem sožitju Cerkve in komunizma.

Nemčija

Ponoči od 31. decembra do 1. januarja je umrl od srčne kapi zadet kardinal Jože Wendel, nadškof iz Monakovega. Imel je šele 59 let. Duhovnik je postal 1927. Leta 1941 je postal škof v mestu Speyer. Po smrti Mihaela Faulhaberja, znanega nemškega kardinala, pa je postal nadškof v Monakovem. H kardinalskemu zboru ga je prištel Pij XII. Lansko leto je organiziral svetovni evharistični kongres.

Pričujoči članek nam pojasnjuje, da naše težave glede previdnosti božje izvirajo od tod, ker pozabljamo na vrhovni cilj našega življenja in kratkovidno gledamo le na svoje trenutne koristi. Berite in se boste prepričali!

NA KAJ POZABLJAMO?

Bog je neskončna, nedoumljiva skrivnost in skrivnostni, nedoumljivi so načrti, sklepi in odloki njegove previdnosti, s katero vlada in vodi svet. V pismu do Rimljanov vzklika sveti Pavel: „O globočina bogastva in modrosti in vednosti božje! Kako nedoumljive so njegove sodbe in neizsledna njegova pota! Zakaj, kdo je spoznal misel Gospodovo? Ali kdo je bil njegov svetovalec?“ (11, 33-34.) Iz teh apostolovih besed diha najgloblja ponižnost, ki bi morala v odnosih do Boga navdihovati vsakega vernega človeka. V božje misli ne more nihče prodreti, nihče ne more doumeti božjih potov. Nihče bi se zato nikoli ne smel drzniti nad Bogom godrnjati, mu dajati nasvete, ga popravljati pri njegovem vodstvu sveta. Pa se rado zgodi, da se nad Bogom pritožujemo, ker njegovi ukrepi ne sledijo našim mislim in željam. Zdi se nam često, kakor da se Bog moti, da bi moral ravnati čisto drugače, kot ravna; mislimo si, da bi mi vse veliko bolje uredili na svetu, ako bi nam vsaj za kakšno uro odstopil svojo neskončno moč... Vseh teh zgrešenih misli in sodb je kriva naša nevednost, ki se ji pridružuje kristjana nevredna predrznost. Pred velikim, večnim, neskončnim Bogom in pred njegovimi ukrepi ni za nas drugega možnega stališča kot le najgloblja ponižnost in najglob-

lje spoštovanje ter iz vere v njegovo neskončno moč in modrost izvirajoča vdanost v vseh in vsakih življenjskih okoliščinah. V tem pogledu je lepo zapisala sveta Terezija: „Nikoli ne smemo iskati vzrokov, po katerih bi mogli spoznati skrivnostne božje reči; marveč, ko verujemo, da je vsemogočen, nam mora biti jasno, da tak ubog in omejen črviček, kot smo mi, ne more razumeti božjih veličin. Hvalimo Boga iz dna srca, da nam da spoznati vsaj nekatere.“ Sveti Frančišek Saleški izraža isto misel na svoj duhovit način: „Ne dovolimo nikoli svojemu umu, da bi radovedno obletaval božje sodbe; zakaj kot mali metuljčki, ki obletavajo luč, si bomo sežgali krila v tem svetem ognju.“

Pa nam vendar luč svete vere svetli v te skrivnostne božje globine in nam da v neki meri spoznati, kateri je zadnji in najvišji cilj božje previdnosti pri vodstvu in vladanju ustvarjenih bitij. In spoznati ta nespremenljivi, najvišji vidik, po katerem se večni Bog v svoji skrbi za nas ravna, nam bo veliko tolažbo, zaupanje in mir.

**Bog hoče nad vsem drugim našo
večno srečo**

Ko sveto pismo govori o ciljih, ki jih je Bog imel pri stvarjenju sveta, pravi: „Vse je Gospod naredil za svoj

namen" (Bog 16, 4). Najvišji cilj vsega stvarstva je božja slava, razodetje neskončne božje modrosti, dobrote in moči. Z božjo slavo pa se steka v eno sreča razumnih bitij, ki prav v Bogu najdejo svoje neskončno dopolnjenje in večno blaženost.

Naše težave glede božje previdnosti izvirajo prav od tod, ker pozabljamo na ta vrhovni, nespremenljivi, odločilni božji vidik, pa kratkovidno gledamo le na svoje trenutne, kratkotrajne, tostranske koristi. Medtem ko Bog pri vseh svojih ukrepih zasleduje le naš končni, večni cilj, ki je večno življenje, se mi, omejeni in sebični njegovi otroci, izgublamo v svojih posvetnih vidikih, mislih in željah. Srečni smo, ako nam Bog naše želje izpolnjuje; nesrečni in žalostni, kadar grečo njegovi ukrepi mimo in preko ali naravnost proti našim željam, kadar nas Bog obišče s trpljenjem in preizkušljami. Vsa božja previdnost naj bi po naši kratki pameti obstojala v tem, da bi Bog vedno blagoslavljal naše načrte, nas varoval vsakršne nesreče, ozdravljaj naše bolezni in sploh v vsem in neprenehoma skrbel za naše zemeljsko blagostanje. Tako naziranje in stališče do Boga je gotovo nepravilno in Boga nevredno. Poniža Boga — na stopnjo našega vsakdanjega oskrbnika, ki naj v vsem služi naši sebičnosti, našim tako številnim, tako spremenljivim in ne vedno najboljšim in najkoristnejšim željam. Vsa naša vera bi pri takem stališču ne bila nič drugega kot božja ustanova za naše tuzemske, časne koristi; za navržek bi pa prinesla še večno življenje.

Verni kristjan bo rad priznal, da taki pogledi na Boga, tako pogostni tudi med vernimi ljudmi, niso na mestu. V luči vere bo skušal razširiti svoje duševno obzorje in dvigniti svoj po-

gled nad minljive, kratkotrajne, zemeljske stvari in koristi k večnemu, nespremenljivemu božjemu načrtu in cilju. Ta cilj, ki je večno življenje in zveličanje v nebesih, Bog pri vsej svoji očetovski skrbi za nas neprenehoma zasleduje in njemu podreja za vse raznolike milosti, s katerimi nas vodi in razsvetljuje, pa tudi vsa svoja obiskanja, s katerimi nas preskuša.

O vsem tem nam tako k srcu govori sveti postni čas, ki ga doživljamo. Zakaj in čemu je Sin božji prišel na svet? Čemu je hotel živeti med ljudmi, trpeti in umreti na križu? En sam je odgovor vere: Zaradi nas in zaradi

Cerkev sv. Pavla na Vrhniki

našega zveličanja! Končni, vrhovni cilj vse božje previdnosti je tedaj en sam: Zveličanje naše duše. Tega cilja Bog nikoli ne pusti izpred oči, njemu podreja vse. Ta cilj jasno in umljivo označuje namen našega življenja, ki ga katekizem takole izrazi: Na svetu smo zato, da Boga spoznavamo, ga častimo, ga ljubimo in mu služimo in se tako večno zveličamo. Da bi na to nikoli ne pozabili, nas Jezus opominja: „Kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, svojo dušo pa izgubi? Kaj bo dal človek v zameno za svojo dušo?“ (Mt 16, 26).

Glejmo na vse življenje v luči vere

Vsi posegi božje previdnosti v naše življenje imajo svoj skrivnostni zveličavni namen in pomen. Božja milost je po besedi svetega Petra mnogotera (I, 4, 10); v resnici pa se vse milosti, ki nam jih Bog v tem življenju radočarno deli, naravnavajo k zadnji in poslednji, ki je milost končne stanovitnosti in blažene smrti, ki nam odpre vrata v večno življenje. Po takem vernem gledanju na našo življenjsko pot, ki nam jo je Bog v svoji večni ljubezni načrtoval, so božje milosti vsi božji blagoslovi in božji darovi, s katerimi nas Bog v življenju ohranja, nam pomaga, nas krepi in osrečuje; pa so milosti božje tudi bridkosti in križi, s katerimi nas preskuša in za večno blaženost pripravlja. Saj vemo iz svetega pisma, „da moramo po mnogih stiskah priti v božje kraljestvo“ (Ap. d. 16, 23). Vsaka milost, naj bo duhovna ali zemeljska, vidna ali skrita, ki nam pride od Boga v tem življenju, je del onega velikega načrta, ki ga je Bog zamislil v svoji večni modrosti in ljubezni za dosego našega posvečenja in zveličanja. Slehera milost, naj pride v obliki veselja ali žalosti, uspeha ali neuspeha,

trpljenja ali sreče nas ljubeznivo usmerja k velikemu večnemu cilju. To veličastno resnico vere je lepo izrazil sveti Tomaž v svoji opredelbi božje previdnosti ko pravi: „Božja previdnost je usmerjanje vseh stvari k njihovemu cilju.“

Naj nas pomirja in tolaži beseda svetega apostola Jakoba, ki v svojem pismu tako lepo piše: „Blagor človeku, kateri pretrpi skušnavo, zakaj preskuščen bo prejel krono življenja, ki jo je Gospod obljubil tistim, ki ga ljubijo... Ne motite se, ljubi moji bratje! Vsak dober dar in vsako popolno darilo je od zgoraj in prihaja od Očeta luči, pri katerem ni premembe, ne sence menjave“ (1, 12-18).

V Bogu ni nič spremenljivega, nič minljivega. Vedno isti in enak ostaja v svojih mislih in delih, v svoji previdnosti, vzvišen nad naše majhno, razburljivo in spremenljivo življenje, pa vendar vedno poln ljubeče pozornosti in skrbi, s katero nas vodi k večnemu cilju. In njegova želja je, da bi bile naše duše za večno blaženost čimbolj dozorele, dostopne, sprejemljive; da bi nas z njo mogel napolniti in osrečiti v čim večji meri. Zato naše duše s svojimi, često bridkimi obiskani zori, razširja in pogloblja.

Kdor bo v tej luči gledal na božjo previdnost, jo bo pač gledal z drugačnimi očmi, bo molil z drugačnimi besedami in z drugim naglasom, bo sprejemal vse božje ukrepe z drugačnim srcem. Dih večnega življenja se bo že čutil v njegovem zemeljskem življenju in vse bo sodil pod vidikom večnosti, kakor so to delali božji svetniki, ki so poznali pravo življenjsko modrost. V luči večnosti je vse, kar je na tem svetu, malenkostno in brez posebne veljave. S svetim Pavlom verujmo v

času božjih obiskanj, „da nam naša sedanja lahka stiska pripravlja nad vso mero veliko, večno bogastvo slave, če ne gledamo na to, kar se vidi, ampak na to, kar se ne vidi; kar se namreč vidi, je časno, kar se pa ne vidi, je večno“ (2 Kor 4, 17-18).

Ali naj za časne dobröte ne prosimo?

Samo po sebi bi bilo najpopolnejše naše zaupanje v božjo previdnost, ako bi gledali vedno in v vsem le na svoj večni cilj, zaupajoč, da nam bo Bog gotovo dal tudi to, kar potrebujemo za svoje zemeljsko življenje. Jezus nam odkrito pove, naj za svetne stvari ne skrbimo preveč. Njegovo naročilo se glasi: „Iščite najprej božje kraljestvo in njegovo pravico, in vse drugo se vam bo navrglo“ (Mt 6, 33).

Vendar nas dobrotni, usmiljeni Bog dobro pozna, pozna naše skrbi in bojazni, naše potrebe in stiske in nam zato v svoji dobroti ne prepoveduje prositi ga pomoči tudi v časnih zadevah. Očetovsko naklonjen posluša s potrpljenjem in ljubeznijo naše klice, prošnje, tožbe in želje; dá, na nešteti mestih svetega pisma nas celo naravnost vzpodbuja: „Kličite k meni v svojih stiskah in vas bom rešil.“ Iz svetega evangelija vemo, kako je bil Gospod Jezus pozoren in poln usmiljenja do vseh trepeh in ubogih ljudi; kako je ozdravljaj bolnike, nasitil lačne, zlažil žalostne, pomagal ubogim, se veselil in jokal z pokajočimi. V prelepi molitvi Oče naš, ki jo je sam zložil in zapustil svojim vernim vseh časov, nas sam uči prositi nebeškega Očeta za vsakdanji kruh in s tem za vse telesne in časne potrebe. In svojo Mater nam je dal na križu za Mater, ki naj bo v vseh časih tolažnica žalostnih, zdrave bolnikov, pomoč vseh kristjanov. Tudi božji angeli in svetniki so nam po

Sv. Peter nad Begunjami

božji dobroti dani za priprošnjike v vseh naših potrebah in stiskah, eni posebej v teh, drugi v drugih.

Ni torej nobenega dvoma, da je v skladu z božjo voljo, ako se ponižno in zaupno obračamo k njemu in k nebeškim zavetnikom za pomoč tudi v svojih časnih potrebah in stiskah. Vendar naj nas gornje misli o božji previdnosti in njenem vrhovnem cilju nagibajo, da v svojih prošnjah puščamo Bogu popolno prostost, da po svojih večnih in nespremenljivih vidikih sam izbere in določi sredstva za našo pomoč. Te prostosti si večni Bog tudi nikoli ne pusti kratiti, ker samo On ve, kaj nam je v resnično korist in kaj nam pomaga za dosego večnega živ-

ljenja. V tem pogledu nam je Gospod Jezus najlepši zgled, ko v svojem smrt-nem boju na Oljski gori trikrat prosi Očeta: „Moj Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih mimo mene“; pa vdano pristavlja: „vendar ne kakor jaz ho-čem, ampak kakor ti.“ In ko spozna, da je Očetova volja, da gre v trpljenje in smrt, ponižno moli: „Moj Oče, ako ne more ta kelih mimo iti, ne da ga pijem, zgôdi se tvoja volje!“ (Mt 26).

Pobožen mož je glede tega zapisal: „Hudobni duh povzroča dušam silno ve-liko škodo s tem, da jih prepričuje, naj le vedno in brez prestanka prosijo Boga, da jih odvzame njihov križ. Bolniki so, ki vse življenje prosijo Boga za ljubo zdravje, čeprav je po gotovem času jasno, da jim ga ne namerava vrniti. V takem slučaju bi bilo mnogo bolje, mesto za zdravje prositi za vda-

nost in potrpljenje. Ta druga milost je odličnejša kot bi bila prva.“

+

Ne dajmo se torej nikoli begati v svoji veri in v svojem zaupanju v bož-jo previdnost, ki vedno in v vsem išče in hoče našo resnično, večno srečo. Re-cimo često dobremu Bogu s ponižnim, iskrenim in vdanim srcem: Vođi nas, kakor ti za prav spoznaš! Vate zaupa-mo in verujemo, da nikoli ne bomo osramočeni.

Ako pa kljub vsej dobri volji le še stiske mučijo našo dušo in nas ogro-žajo dvomi, ko pota božje previdnosti ostajajo zavita v neprodarno temo, pro-simo z evangelijskim slepcem: „Gospod, Oče luči, daj da spregledam“ (prim. Lk 18, 41). Nikoli pa nad Bogom in nad njegovo previdnostjo ne godrnjajmo!

Alojzij Košmerlj

ODKOD PAPEŠKA HIMNA

Papeži do leta 1851 niso imeli svoje himne. V poletju tega leta pa je bil papež Pij IX. na inspekcijskem potovanju po Te-skani, Emiliji in Romanji. Na tem potovanju je prišel v Be-lonjo, kjer so ga z vseh zvonikov pozdravili cerkveni zvonovi. Pri sprejemu pa je poleg papeške garde sodeloval tudi 47. avstrijski pešpolk. Poveljnik tega polka je bil slavni godbeni skladatelj Hallamayer. Ta je zložil v čast visokemu gostu po-seben vojaški marš, ki ga je igrala avstrijska vojaška godba skupaj z godbo papeške garde.

Novi marš je vsem zelo ugajal, tako, da so ga igrali po vsej poti, kamor je tisto leto na svojem potovanju papež pri-šel. Ko je bilo inspekcijsko potovanje za l. 1851 končano in se je papež vračal v Rim, so ga sprejeli z melodijo te korač-nice ob vhodu v večno mesto. Tudi Rimljanom se je nova ko-račnica zelo priljubila in od takrat dalje so jo zelo pogosto igrali. Malo pred božičem l. 1857 pa je bila Hallamayerjeva koračnica z odlokom papeškega državnega tajništva proglašê-na za uradno papeško himno.

med izseljenci

KANADA

Število Slovencev v Kanadi zaradi prihoda novih bodisi od doma ali iz raznih evropskih držav stalno narašča. V Torontu imajo dve župniji: eno vodi Andrej Prebil, C.M.; drugo pa Janez Kopač, C.M.. V francosko govorečem delu Kanade zbira rojake lazarist Jože Časl. Ob pacifiški obali pa deluje g. Pavel Golia.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Združene države so bile torišče dolgotrajnega delovanja med slovenskimi izseljenci od l. 1900 naprej. Rojaki so si ustanovili vrsto slovenskih župnij, ki počasi z rojaki ostarevajo in postajajo mešane župnije. V Lemontu pa imajo slovenski frančiškani svojo postojanko, ki mnogo dobrega stori za Slovence.

VENEZUELA

Skupina Slovencev v južnoameriški državi Venezueli si je dolgo prizadevala, da bi dobila svojega slovenskega duhovnika. Slednjič so ga po posredovanju rajnega škofa dr. Rožmana le dobili v osebi g. Janeza Grilca, ki s skupnimi službami božjimi, socialnim delom in lističem „Življenje“ povezuje naše rojake.

BRAZILIJA

Brazilija še nima stalnega našega izseljenskega duhovnika, čeprav je potreben. V delo za rojake sta zadnje čase posegla g. Alojzij Ilc iz Sao Paulo in g. Ludvik Ceglar iz Sao Roque.

AVSTRALIJA

Slovencev v Avstraliji cenijo že na osem tisoč. Zaradi velikih razdalj so

zelo razkropljeni. To seveda zelo otežkojuje dušnopastirsko delo, kateremu se posvečajo: p. Bernard Ambrožič, p. Valentin Bazilij in dr. Jakob Mikula, koroški rojak. P. Ambrožič izdaja tudi mesečnik „Misli“, s katerim skuša povezovati raztresene rojake po vsej Avstraliji.

RIM

Po posredovanju in prizadevanju generalnega asistenta jezuitskega reda p. Antona Prešerna, našega vplivnega rojaka, je sv. stolica z dekretom z dne 22. novembra 1960 ustanovila Slovenski kolegij v Rimu, ki ima svoj sedež v slovenski hiši na Via dei Colli 8. Zavod je namenjen duhovnikom slovenskih škofij, ki bodo nadaljevali teološke študije na rimskih univerzah. Za prvega rektorja zavoda je bil imenovan p. Prešeren sam; izmed slovenskih duhovnikov v Rimu so že tudi določeni drugi predstojniki: ekonom, spirital, študijski prefekt. Prva gojenca zavoda sta čč. gg. Makovec in Prijatelj, duhovnika ljubljanske škofije, ki sta končala bogoslovne študije v Slovenskem semenišču v Argentini. Zavod ima vse pravice in privilegije, ki jih imajo te vrste rimski zavodi drugih narodov: zavod sv. Hieronima (hrvatski), Anima (avstrijski), Campo santo (nemški) itd. Slovenski katoliki si moremo k pridobitvi, ki je bila naša davna sanja, čestitati, generalnemu asistentu p. Antonu Prešernu pa ostanemo za posredovanje mi in zanamci iskreno hvaležni.

Nadaljujmo s spoznavanjem sv. pisma.
Glavne misli so vzete po M. Chaslesu.

KOLIKO KNJIG

Zapisali smo, da ima sveto pismo 72 knjig. Včasih pravimo, da 73, ker nekateri Jeremijeve žalostinke jemljejo za posebno knjigo. Toda ta razlika je nepomembna. Težja je tale:

- katoličani in vzhodni
ločeni bratje (navadno) 73 knjig
- protestanti 66 "
- Judje 39 "

Glede Judov je stvar hitro umljiva: ker so zavrgli Kristusa, seveda ne priznavajo 27 knjig nove zaveze; poleg tega pa tudi od stare zaveze priznavajo le tiste knjige, ki so bile neposredno napisane v hebrejščini, torej še 7 manj.

Da pa pojasnimo razliko med katoličani in protestanti, je treba govoriti o takih pojmih kakor „devterokanoničen“, „apokrifen“, ki nam nekaj drugega pomenijo kakor njim. Zato bomo morali poseči v zgodovino. Še prej pa o tem, kaj je kanonično.

Tudi maša ima svoj „kánon“, ki mu slovensko pravimo stalni del, zato ker se ne spreminja. V takem pomenu moramo umevati isto besedo, ko govorimo o kanonu svetopisemskih knjig: so tiste, ki jih je Cerkev vedno smatrala za navdihnjene, zato ker so jih tako izrecno ali tiho razodeli bodisi Kristus bodisi apostoli. (Kánon sámó po sebi pomeni pravilo, merilo, pa tudi zbirka, spisek..)

Prevod sedemdeseterih

Legenda pripoveduje, da je 70 ali 72 modrih sodelovalo pri prevodu Mojzesovih knjig v grščino. Nalašč za to so prišli iz Jeruzalema v Egipt, kamor jih je bil poklical kralj Ptolomej Filadelf. Tako se prevod imenuje kar z latinsko besedo „septuaginta“, sedemdeset(erih), in ga označujemo z rimskimi črkami LXX.

Ta prevod je bil dokončan tristo let pred Kristusom in je sprva seveda vseboval samo 39 knjig. Nato so dodali še 7 drugih, ki so bile zapisane samo v grščini: 2 knjigi Makabejcev, Tobija, Judita, Baruh, Knjiga modrosti in Pridigar, pa dele Daniela in Estere.

Za Kristusa so torej Judje v Palestini poznali in sprejemali samo 39 knjig, v Aleksandriji in drugod po svetu pa 46. Ta grška izdaja sv. pisma je bila neprimerno bolj poznana. Tako je umljivo, da n. pr. sveti Peter in Pavel navajata sveto besedilo po njej. Te knjige je, jasno, potem sprejela tudi rimska Cerkev, le da so jih v Rimu pričeli prevajati v latinščino, tako da bi tudi Rimljani lahko poslušali in brali božjo besedo v svojem jeziku.

Teh prevodov je kmalu bilo preveč,

obenem pa so bili premalo verodostojni. Zato je papež Damaz ukazal sv. Hieronimu, naj jih pregleda. Vendar je potem rajši znova prevedel skoro vse knjige in ta prevod je dobil ime „vulgata“: ljudska izdaja. Je uradno sprejeto besedilo katoliške Cerkve.

Ker nekatere izmed 7 knjig niso bile takoj in povsod sprejete kot božja beseda, Cerkev je pa šele kasneje objavila celotni kanon svetopisemskih knjig, se te knjige imenujejo „deuterokanonične“: kanonične, a drugotno. Zato jih protestantje navadno stavljajo na konec svojih bibličnih izdaj, imenujejo pa jih „apokrifne“; beseda pomeni skrito, tajno stvar, nam pa knjige nepoznanih piscev, ki imajo neko podobnost s svetim pismom, a jih Cerkev ni sprejela v kanon svetih knjig.

Cerkev: dedinja Stare in začetnica

Nove zaveze

Cerkev je torej sprejela dediščino, ki ji jo je zapustila sinagoga. Res, verni Judje še hranijo svoje starozavezne knjige, a večkrat jim ne dajejo prave veljave, žalostno pa je najbolj to, da jih ne umevajo: „Njih misli pa so otopele; kajti do današnjega dne ostaja na branju stare zaveze prav tisto zagrinjalo, ne da bi se odgrinjalo, da se v Kristusu odpravlja“ (2 Kor 3, 14).

Cerkev pa je to dediščino bogato pomnožila. Kaj vse čuva Cerkev v svojem „zakladu vere“! Nekaj od tega je hotel Bog, da bodi zapisano, in Sveti Duh je navdihnil nekatere moze za pisanje in vodil med pisanjem.

Tako so nastali 4 zapisi o Kristu- sovem življenju. Tako je nastalo poročilo o delovanju apostolov. Nekateri

apostoli so učili svoje vernike tudi s pisano besedo; tako imamo apostolske liste oz. pisma. Kristus sam je razodel skrivnosti mesijanske dobe, v kateri živimo, Janezu Evangelistu in mu jih je ukazal zapisati.

Cerkev: varuhinja

Apostoli so resno ukazovali, naj njihovi nasledniki čuvajo zaklad vere; na primer sv. Pavel Timoteju (2 Tim 1, 14). Cerkev je to tudi storila. Vse njene odloke, ki jih nepoučeni včasih uporabljajo kot orožje zoper Cerkev, razloži prav ta njena skrb za to, da bi sveto pismo očuvala vseh sprememb, zato ker ve, da so „vsi njegovi deli enako navdihnjeni“.

Pošteni razkolni in krivoverski kristjani to Cerkvi priznavajo.

Res je, včasih je bilo treba biti previden in je še. Cerkvi se je včasih zdelo potrebno, da prepove branje sv. pisma v domačem jeziku; zdelo se ji je zadosti, pridigati o vsebini ali brati v odlomkih. Nepoučenost ljudstva in druge razmere so opravičevali tako ravnanje. A če je mogoče kdaj bila biblija v Cerkvi preveč samo relikvija, ki se le časti od časa do časa, sicer pa je lepo spravljena — to govori le o tem, v kakšni časti ima Cerkev božjo besedo v pismih.

Danes so ti časi nehali. Nasprotno, Cerkev želi, da bi vsi vsak dan v svojem jeziku prebirali in premišljevali sveto pismo. Naj se nekateri še tako upirajo v svoji omejenosti, češ da je to protestantizem — razvoj gre dalje.

Nekoč nihče ni imel misala. Danes imajo celo pri Slovencih že skoro vsi vsaj nedeljskega, drugod je redke praktičen katoličan, ki bi ne imel dnevnega. Sprememba je bila stvar nekaj de-

setletij. Saj pred desetimi leti v Argentini skoro niso peli po cerkvah in skupno molili — nas so občudovali! —, danes se moramo mi učiti pri njih, čeprav tega ne maramo priznati. Tako bo čez nekaj desetletij najbrž tudi vsak katoličan imel vsaj svojo Novo zavezo, če ne celotno sveto pismo. Zmerom več jih je, ki ga prebirajo dan na dan.

Tovarnar Ford je predsedniku Wilsonu slovesno obljubil, da bo kljub svoji zaposlenosti dnevno prebral poglavje

svetega pisma. Do smrti je držal besedo. Njegov sin je postal katoličan. Tako tudi msgr. Sheen piše, kako ga je presenetilo, ko je slišal sošolca: moji starši — evangeličani — so pričeli brati sveto pismo in so postali katoličani.

Kako prav je zapisal že sv. Hieronim: „Če tu doli kaj ohranja modrost in ravnovesje duše v težavah in vrtincih sveta, mislim, da je to predvsem premišljevanje in poznanje pisem.“

O D G O V O R I

1. Cerkevno leto je razdeljeno na šest liturgičnih časov. Ti časi so: adventni čas, božična doba, predpostni čas, postni čas, velikonočna doba in čas „med letom“.
2. Adventni čas sega od prve adventne nedelje do božične vigilije; božični čas je od božične vigilije do 13. januarja; predpostni čas sega od prve predpostne nedelje do pepelnične srede; postni čas traja od pepelnične srede do velikonočne vigilije; velikonočna doba sega od velikonočne vigilije do sobote po binkošti; čas med letom pa je od 14. januarja do prve predpostne nedelje in od praznika Presvete Trojice pa do prve adventne nedelje.
3. Nedelja — prvi dan v tednu — je spominski in zahvalni dan za največja božja dela: stvarjenje, odrešenje in posvečenje. Nedelje so prvega in drugega razreda. Prvega razreda so vse adventne in postne nedelje, velikonočna in bela nedelja ter binkošti. Vse ostale so drugega razreda.
4. Po najnovejši uredbi imamo le tri oktave: božično, velikonočno in binkoštno.
5. Prazniki so liturgični dnevi, v katerih se Cerkev posebno spominja posebnih dogodkov iz življenja Jezusovega, Marijinega ali svetnikov. Prazniki, ki so lahko prvega, drugega ali tretjega razreda, se dele v zapovedane in nezapovedane.
6. Kvatrne dneve obhajamo štirikrat na leto in sicer: po prvi nedelji v postu, binkoštni teden, teden po prazniku Povišanja sv. križa (14. sept.) in po tretji adventni nedelji.

Profesor Pavel Slapar, ki živi v Avstriji, zaključuje v današnji številki zanimivo poročilo o verskem položaju v Sloveniji.

Verske razmere v Sloveniji

Da je doma še precej vernih ljudi in da jih režim ni in ne bo pripravil ob vero, drži. Posebno velja to za starejše, ki so svoje prepričanje že imeli, preden je komunizem zavladał. Tem ljudem tudi komunizem ne dela preveč težav. Ti so, kar so. A ti postajajo vsako leto starejši in bodo prej ali slej sami od sebe izginili. Ti namreč izumirajo. Režimu gre za mladino. Tu pa ni enotnosti.

Mislim, da je prav majhna skupina tistih, ki jih more Cerkev še oblikovati. Vse preveč je ovir. Šola uči drugače. Javno mnenje nasprotuje in starši si ne upajo ugovarjati, ker se boje posledic zase in za otroke. Glede mladine so vsi resni opazovalci zaskrbljeni.

En del ima dobre starše, a mladi niso več tako dobri. Težava je v tem, ker o starših samo to vedo, da so verni. Sami bi morda še radi verovali, pa ne vedo prav, kaj. Verouka ni; časopisov in knjig ne dobe. Apostolskih prijateljev manjka. Na prižnici slišijo premalo.

Drugi del je v precepu. Razgovor z njimi ni lahek. Z zanimanjem poslušajo. A nazadnje pravijo: „Tako, kot smo doma od režima slišali, gotovo ni res. Ljudem, ki so nas doma učili, ne verjamemo. To, kar vi učite, je lep-

še. A zato, ker je lepše, za nas še ne sledi, da je tudi resnično. In do prepričanja, da je resnično, se ne moremo priboriti.“ — Tu dobro vidimo, kako vera ni samo razvidnost in dobra volja. Za vero je treba tudi milosti. In ta je božji dar.

Velik del gre v eksistencializem. Govoril sem s sinom nekđaj v Sloveniji znanega in priznanega šolnika, ki je bil globoko veren in je veliko javno deloval. A njegov sin je danes brezbožen. Rekel mi je: „Če bi bil član velikega naroda, bi imel ideale. Član majhnega naroda ne pomeni nič. Zato tudi idealov ni. Živimo v strahu za obstoj. Življenje je polno nesmiselnosti. To je z drugo besedo filozofija eksistencializma.“

Največji del mladine gre v praktični materializem. Izživljuje se in uživa, v kolikor ti mladost in svet dopuščata. Če bodo doma razmere še dolgo tako ostale, ne vidim možnosti, kako bi si mogla mladina iz tega naziranja pomagati.

Zakramentalno življenje. Spovednice so v domovini oblegane. To je res. A treba je pomisliti, da je spovednikov manj in priložnosti za spovedovanje tudi. V Kranju je bil misijon. Nad 800 jih je bilo pri spovedi in nato pri skupnem zaključnem obhajilu. Sklepna

slovesnost je bila res lepa in vzpodbudna. Vendar je videz eno in župnija drugo. Župljanov je namreč skoro deset tisoč.

Po misijonu sem govoril z nekdanjo učenko, ki mi je dejala: „Ob sklepu so bili seveda vidni tisti, ki so bili pri obhajilu. Tisti, ki niso bili pri obhajilu, niso bili vidni. Od mojih bratov ni bil nihče. Takih, ki niso bili, poznam še veliko.“

Ko sva govorila o njenem verskem življenju sem ji nazadnje svetoval: „Poskusi držati vsaj nekaj stare navede, prejmi obhajilo, če ni mogoče mesečno, pa vsaj na dva ali tri mesece!“ Odgovorila mi je: „Brez zamere, a tega vam ne morem obljubiti. Enostavno zato ne, ker pri spovedi ne pridem na vrsto.“

Pred nekaj tedni sem vprašal kaplana, ki deluje na dobri gorenjski kmečki župniji: „Koliko fantov in mož je ob nedeljah pri obhajilu?“ Odgovoril je: „Nobeden! Vendar mislim, da večina vsaj enkrat na leto še vedno gre.“

Obisk maše posebno mladini obtežujejo. Vse skupaj vpliva, da obisk maše nazaduje.

Glede zapovedi se mi zdi, da je poleg omenjenih najbolj prizadeta šesta. Prešuštvo je zelo razširjeno. Nečistovanje tudi. Prej je vsaj za dekleta veljalo, da je bila v očeh ljudi več vredna, če je do zakona ostala nedotaknjena. Danes je prav taka brez cene. Veljavo ima tista, ki ima čim več razmerij za seboj. To velja celo pri fantih, ki si izbirajo ženo. Danes se doma nedotaknjena dekle težje poroči kot druge, ki imajo že vse mogoče stvari za seboj. Se čudno sliši, a povedano

je bilo tolikokrat, da nimam razloga, da ne bi verjel.

Če k vsemu temu dostavim, da se v šolah zelo poudarjajo prav tiste misli, ki vzbujajo videz, da je Stvarnik odveč, Odrešenik nepotreben, da duše ni in večnosti prav tako ne, da je Cerkev zastarela ustanova iz časov, ko si ljudje niso znali razložiti sveta in dogodkov na njem na znanstven način, da leta ne štejejo več po in pred Kristusom, ampak „po in pred našim štetjem“, da hite na božični dan otroci v šole, delavci v tovarne, uradniki v pisarne, da so vse verske prireditve na zunaj nedovoljene, ker bi „ovirale“ promet, potem imamo približno sliko o verskih razmerah v Sloveniji.

Naloga

Kaj bi mi mogli storiti za rojake v domovini? Naj omenim čisto konkretno nekaj stvari:

1. Lepo bi bilo, če bi vsaj vsako leto enkrat organizirali zborovanje, ki bi imelo na sporedu buditi zanimanje za verske razmere v Sloveniji in ki bi poročalo, kako je doma in kaj storimo mi za tiste, ki so doma.

2. Še lepše bi bilo, če bi morda dvomesečno ali četrtno (kvaterne dneve) organizirali prostovoljne dneve žrtev in skupnih molitvenih ur za vernike v domovini.

3. Zelo priporočam, da podpirate, kar je v vaši moči zamejski verski tisk. Meje med Jugoslavijo in Italijo so precej zrahljane. Tam je neprestan „obmejni“ promet. Tam prihaja vedno tudi veliko slovenskega verskega tiska čez mejo, ki stori v domovini morda

*Pozdravljam te, gorenjska stran,
in tebe Bled, široko znan!
Snežnikov sivih množica,
prisrčno bod' pozdravljena!*

*Pozdravljen bodi, gospodar
Triglav, kipeči močni var!
Planine, rožno venčane,
bodite mi pozdravljene!*

več dobrega kot v tujini. Čim boljše stoji verski tisk v zamejstvu, tem lažje se za domovino kaj prispeva. Tu se ni treba za nič drugega brigati. Kar je še potrebno, opravijo spretni rojaki sami od sebe.

4. Ohranite zanimanje za rojake v domovini! Poskušajte z njimi ostati v pisemskih stikih! Vsak naj bi imel zvezo z enim ali dvema. Ne pisarite nič pretiranega ali namerno poučnega. Pišite preprosto in osebno. Če je v vas kaj pravega duha, bo ta nehote in ne-

vsiljivo vplival na bralce, jih bodril in opominjal.

S človeškega stališča so videti verske razmere v domovini v žalostni, včasih naravnost obupni luči. A še vedno drži tisti stari rek: Človek obrača, Bog pa obrne. Kakor je Jezus svoj čas potolažil apostole, tako velja še danes: „Ne boj se, mala čreda! Zaupajte, jaz sem svet premagal!“ Za vsako nočjo, pride spet dan. Mi pa z življenjem in molitvijo pomagajno, da bi noč ne bila predolga.

SVETLA POT

Pravijo, da je Bog tri lepe reči pustil človeku za spomin na srečo raja: zvezde, cvetlice in otroške oči. Lepe so oči otroka; a še vse lepše so oči mladega človeka. ki je za ceno velike samoodpovedi in s hudimi borbami ohranil svojo nedolžnost.

V LUČI VERE

Sredi obeh zmot (da ni izvirnega greha in je vse dovoljeno in pa, da je vse greh, kar je v zvezi s človeškim telesom in družino) pa stoji nauk naše vere. Samo ta daje pravi smisel resničnosti življenja, naravni in nadnaravni. Pravi nam, da ne more biti človeško telo nekaj slabega, saj je prišlo iz božjih rok. Pravi pa tudi, da vlada v njegovih udih od izvirnega greha dalje poseben zakon,

MODERNA PRAVLJICA

V pravljicah, kakor so jih pravili nam, ko smo bili še majhni, to ne bi bilo mogoče; danes pa se ne bo nihče čudil, če povem, da je некоč živel mlad pobič, vesel in razposajen, kakor so bili vsi mladi fantiči v tistih časih — pa tudi še danes.

Ta naš junak, ki je bil kakor vsi drugi ljudje, je vendarle imel neko posebnost. Živel je hitreje, veliko hitreje od svojih vrstnikov. V dobrem dnevu je preživel desetletja in desetletja...

Boste rekli, da je to nemogoče? V stari pravljici bi bilo to res neverjetno, a ne pozabite, da je to moderna pravljica.

Fantič je torej živel hitro, strašno hitro. Vse je divjalo mimo njega v blazni naglici, kakor brzojavni drogovi mimo brzovlaka. Dogodki so si sledili tako nepretrgano, da so bili bolj podobni reklamnim lepakom ob cesti, kakor resničnim dogodkom. Vrstili so se lepaki vseh barv, slike, napisi; kriki in glasovi so bili kakor iz zvočnika, a vse je zamiralo v fantičkovih ušesih, še predno se je dobro zavedel, kaj hočejo.

Tu in tam je ob poti življenja, po kateri ga je gnala neznana sila, zagledal velika prometna znamenja. Glaj čudo! Četudi je vsled naglice komaj razločil ostale napise, je žareče črke prometnega znamenja razbral v hipu. „Kaj boš storil z življenjem?“ je dejalo prvo znamenje.

„I kaj...?“ si je mislil fanté „Bomo videli, saj še pričel nisem živeti!“ In že je poblisnilo od drugod drugo znamenje: „Daruj življenje Domovini!“

„Hm, kaj pa če vzame Domovina ponudbo res-

no in mi ga vzame? Kaj mi služi Domovina brez življenja?“ je skomignil z rameni fant in se zagledal v pisane okraske, ki so brzeli mimo.

„Posveti življenje Znanosti, Človeštvu!“ ga je vabil v diamantnih črkah nov napis.

„Knjiga? Brrrr...“ ga je streslo ob sami misli. „Človeštvo je toliko časa živelo brez moje pomoči, bo pa še malo. Samo enkrat živimo.“ In se je zapodil za vabljivo lučko, ki se mu je izmikala iz potnih rok.

„Daruj življenje za svobodo!“ so zavpilé krvavorede črke naslednjega znamenja. „To je za lahko-miselne romantike,“ se je namrdnil, medtem ko se je oziral po lepotah, ki so v vrtoglavem plesu brzele mimo. „Kaj je svoboda? Prazna beseda. Če bi bila res kje svoboda, bi vsaj za hip zavrl tale tobogan in si natančneje ogledal okolico... Ta je lepa, da bi dajal življenje za lepo besedo.“

„Posveti življenje Bogu!“

Beseđe so bile kakor vklesane v granit in fantku s sivo brado se je zdelo, da je ob tem znamenju celo življenje za trenutek obstalo.

„Misel ni slaba. Ob priliki jo bo treba premisliti. Kajti če Bog je, bi bila na vsak način dobra naložba, saj pravijo da daje stokratne obresti...“

Vrtinec ga je medtem znova zagrabil in živo pisane pokrajine so v sončni megli hitele mimo njega.

„To bo menda res dobra misel,“ je premišljal naš junak in že odprl usta, da bi dostojanstveno izrekel posvetilo, ko je zagledal na obzorju zlato oblo, ki se je lesketala v mavričnih barvah. Beseđa mu je zastala v grlu.

„Glej, to je najlepše, kar sem do sedaj videl in pazi ti moram, da mi ne izpolzi iz rok, ko se približa! Še to si natančno ogledam, še to lepoto...“

Vsa okolica je izginjala ob neskončni naglici s katero je tiralo življenje človečka proti lesketajoči se ploskvi. Že je bilo opaziti obrise ogromnega zlatega mozaika.

„Joj, joj... Kako lepo!“ je vzkliknil nekdanji fantek. „A, ne tako hitro, saj se bom zaletel, saj se bom razletel ob njej!“

ki se upira zakonu duha, božji postavi (Rimlj 7, 23). Pravi še dalje, da mora duh vladati nad nagonom in da zato ni dovoljeno otroka prepustiti le naravnemu razvoju, ampak ga je treba vzgajati k premagovanju samega sebe. Naša vera s tem izpoveduje resnice, ki jih občutimo v globinah svojega bitja, če smo do konca iskreni do sebe. Vera pa nam razodeva tudi velike nadnaravne resničnosti o nadnaravni časti človeškega telesa, o zakramentalni lepoti zakona, o vzvišenosti devišstva, o globokem smislu šeste božje zapovedi, posebno pa o ljubezni in modri božji skrbi za človeka.

M. Gatterer

POMLADNI VIHARJI

Kdor je v življenjski pomladi, mora imeti svežo dušo, svežo, kakor jutranja rosa. Hočem, da plamti v tebi velika moč za veliki poklic, ki te čaka! Hočem, da postaneš mož! Vedno s spoštovanjem in strahom v duši gledam mladino. „Res sancta puer! Mlad človek — sveto bitje!“ Nad vašo glavo se kopirajo velike naloge —

zato vas spoštujem. A odpira se pod vami tudi vrtnec strašnih nevarnosti, zato se bojim za vas. Spoštovanje in strah me silita, da kličem: „Mladina, varuj svoj božanski plamen!“ Največja naloga, vzgojiti dušo, je višja od vseh umetnosti.

T. Toth

5 MINUT ZA 5

MISLI

1. „Okolje ima tako velik vpliv name!“ — si dejal. — In imaš prav, dejansko je tako. Zato pa moraš tako izoblikovati svoj značaj, da boš naravno, neprisiljeno, ne da bi vzbujal pozornost „ti“ vtisnil družbi „svoj pečat“.

2. Preprostost in pristnost. — Tvoje krščansko prepričanje, tvoja sol in tvoja luč, naj se pretaka v družbo neopazno, brez kakih posebnosti, redkosti, vse tvoje življenje in vedenje naj bo zavito in prepleteno s preprostostjo in pristnostjo.

3. „Toda, ali ne bo v veri in duhovnosti sovražnem okolju ta moja iskrenost izgledala le

Priletel je do zlate stene in odletel z nezmanjšano brzino skozi njo, kajti tudi ta zlata kulisa je bila — iz papirja.

Oddahnil se je in odprl oči, a ni ničesar videl. Vse okoli je bila tema. Groza ga je obšla in zaklical je ves prepaden: „Darujem svoje življenje...“

Pa ga je prekinil leden glas: „Kaj boš daroval, česar nimaš!“

Hotel je ugovarjati, a ni mogel odpreti ust ob spoznanju, da je sredi teme ostal sam, brez življenja in — praznih rok.

IZ MOJEGA DNEVNIKA

SOBOTA

Zavedam se, da sem majhen svet zase, „mikrokozmos“, s tisoč čudesi (oko je najpopolnejši fotografski aparat, uho najhinejši radar, prsti najpreciznejši škripec...), pa benem delček vesolja. Prav ta zadnja misel me napeljuje z občutjem majhnosti pred nečem ogromnim. Kot da se mi odpira vse vesolja, milijoni let preteklosti in prihodnosti. In ob tem doživetju mi vstajajo menda prvič v življenju vprašanja: od kod? zakaj? kam?

NEDELJA

V roke mi je prišel album s slikami iz Slovenije. Opazujem gore s svojimi ostrimi konicami in slinje se mi cede po njih.

Koliko ur bi potreboval za na vrh? Ali bi zmoget? Čutim kot neko vabilo na tekmo, kolik, zmorem in kje je meja mojim močem.

Že zadnjič sem našel Župančičeve verze, ki jih moram danes prenesti na papir:

„Kuj me, življenje, kuj!

Če sem kremen, se raziskrim,

če jeklo, bom pel,

če steklo — naj se zdrobim.“

Vem, gospod Peter bi to drugače povedal: „Ali si iz cukra ali iz čokolade?“

Imam vtis, da zmorem veliko več, kot mislim. Bog daj, da bi šle vse energije v dobro!

SREDA

Spet se mi hočejo vsiljevati otožne, žalostne misli. In sem dobil v roke župančiča. Prav kot da bi meni govoril:

Po strani klobuk, pokonci glavo,
v molk srca zagrni mrak,
ne javkaj, poet — in rože bolne
naj vrag si zatakne za trak!

ČETRTEK

Čutim, da drugi v mojem svetu niso več tako dobrodošli. Z drugo besedo: uboganje postaja težko. Vedno mi vstaja beseda „zakaj“? „Pojdi sem!“ Zakaj? „Pojdi tja!“ Zakaj? „Stori to!“ Zakaj? „Ne stori onega!“ Zakaj?

Začenjam misliti z lastno glavo in v uboganju čutim kot neko ponižanje. Gospod Peter mi je rekel, da zna ukazovati le tisti, ki zna ubogati, in da Bog govori po starših. Prav. Naj bo. A priznam, da ni lahko.

PETEK

Nevihita doma. Rekli so mi vse: da sem ekstravaganten, fanatik, pretiranec, Don Quijote... To naj bo potemtakem najbolj rožna doba življenja?

PONEDELJEK

Tiste slovenske gore mi ne gredo iz spomina. Stric Andrej mi je posodil knjigo „Luč z gorá“. Požrl sem jo, po domače rečeno. In sedaj sanjam, da sem jaz tisti Hinko, ki hoče navzgor, na poljane belega snega, k soncu, v višine. Kako se mi zdi včasih vse nizko, umazano, puhlo.

TOREK

Začel me je zanimati moj notranji svet. Kot da gledam v svoj lastni svet: svet čutnega spoznanja, svet razuma, svet volje, pa svet spomina in domišljije. Svet spomina se mi zdi kot ogromna knjižnica, s tisoč predali in predalčki: tam je zgodovinski predal in v njem berem imena Nerona in Cezarja, Napoleona in

hinavščina in potvarjanje in na ta način odbijala?“ — Odgovor: Seveda, nasprotovala si bosta tvoje življenje in njihovo (a tako mora biti!) in to nasprotje naj bo izraz in potrdilo pristnosti tvojega življenja po veri. In tako pristnost od tebe zahtevam!

4. Da je mnogo skušnjav in prilik, da bi klonil pod vplivom okolja? — Dobro, ali niso na tvoji strani in s teboj „Varuhi“?!

5. „Saj končno je pa le res, da ni treba biti ne vem kakšen junak — tako mi sam izpoveduješ —, da bi se znal, mogel in hotel protiviti in premagati vpliv okolja ter tako ostati pošten in nepokvarjen. — In dodajaš: „sicer pa, dokler bom izpolnjeval vaša navodila se ne bojim nasprotij in zapletov z okoljem, ustrašil pa bi se — in upravičeno — kadar bi spo-

znal, da moje življenje ni več v skladu z mojim naukom, z vero, da nisem nič več „pristen“, „naraven“, „iskren“. — Tako je! Sedaj pa pogum in stanovitnost! .

ZA ČIST ROD

Starosti, razmeram in nevarnostim primerno odkrivajmo mladim ljudem modre božje načrte in namene o spolnem življenju in napolnimo njihova srca z nežnim spoštovanjem pred njim. Pokažimo jim, kako je grešna slast grda in pogubna. Ne skrivajmo njihovih temnih posledic, pač pa jim osvetlimo blagoslov in vso lepoto čistosti. Vzgojitelj naj pri tem ne uporablja obrabljanih besedi, ampak naj govori pogumno in odkritosrčno, da bodo mladi ljudje vedeli, na kaj misli. Ves pouk pa naj bo prežet s krščanskimi

Petra Velikega, Lenina in Marksa. Pa letnice in kraje bitk in mirovnih pogodb. Vidim, da je marsikaj že izpadlo in bo treba obnoviti. A moje osnovno občutje je občudovanje nad tem urejenim svetom, ki sem ga prejel v dar.

SREDA

Problemi, problemi in problemi. Pravijo, da se trmasto oklepam svojega mnenja. A naj mi oni razložijo svoje. Ne morem sprejeti vse, kar mi rečejo, samo zato, ker mi rečejo. Če mi je Bog dal možgane, mi jih je menda dal zato, da mislim. In če ne dobim zadovoljivega odgovora, imam menda pravico ugovarjati.

Pogovarjal sem se z Milo. In mami ni bilo prav. Zakaj ne? Vprašal sem jo. „Ni prav,“ je rekla, nič več. A zakaj ne bi bilo prav? Ali se nisva pogovarjala pred očmi vseh? Ali ne hodi ona stalno k obhajilu? Ali je zame poniževalno? Zakaj

PISMO SIVOLASEGA ŽUPNIKA ZALJUBLJENEMU FANTU

Buenos Aires, februar 1961

Dragi Janez!

Dekle, s katero se misliš poročiti, naj bi znala prati in likati.

Prisluhniva, kaj nama o tem govori voda na cesti!

V predmestju, kjer živim, je vedno več novih asfaltiranih cest. Ni pa še na žalost odvodnih naprav za vodo... Menda jih bodo napeljali čez nekaj let. Tedaj bodo asfalt spet razbili in ga bomo mi, jasno, še enkrat plačali... Logika današnje politike!

Dobro! Govoril sem o odvodnih napravah, ali bolje o pomanjkanju teh. Iz tega dejstva lahko sklepaš, da se vsa odvržena voda zbira na cesti, dokler ne nastane „potoček“, ki se skoraj neopazno pomika mimo hiš.

To je velika pomanjkljivost, ki ima pa tudi svoje majhne prednosti.

Taka majhna prednost je n. pr. tale: v ulici X

živita dve dekleti, ena pri št. 99 in druga pri št. 173. Za obe se zanimaš in bi rad zvedel, katera je pridnejša, delavnejša? — Odgovor je čisto enostaven: opazuj, kako je pri obeh hišah z rabljeno, odvrženo vodo. Dobro glej! Iz odvodnega kanala pri hiši št. 173 priteče vsak ponedeljek veliko milnice. Znak, da je ta dekle, vse v nedeljo zamenjano perilo zbrala skupaj, namočila in v ponedeljek vse oprala... Dobro! Sedaj pa glej pri št. 99: v ponedeljek nič milnice, nobenega znaka o kakem pranju, ravno tako nič v torek, sredo, četrtek, petek... Šele v soboto priteče voda s strašno močnim duhom po „lavandini“... Fant! Dekle iz št. 99 ni in ne bo za nobeno rabo! To ti pravim, ne da bi jo poznal. Zakaj? Zato, ker je skozi šest dni držala umazano perilo v kakšnem kotu in prenašala smrad, ki ga izpuhteva zaležano in umazano perilo.

Ali se ti ne zdi, da je dekle iz št. 99:

1. LENA, ker je s pranjem čakala do zadnjega trenutka, ko je vendar dobro vedela, da bo morala enkrat oprati?

2. MALO PREDVIDEVNA, kajti če gre v soboto dež ne bo mogla perila pravočasno ne posušiti ne zašiti in ne zlikati.

3. RAZSIPNA, ZAPRAVLJIVA, ker hoče z „lavandino“ nadomestiti svojo lenobo in tako po nepotrebnem uničuje perilo, saj to je znano!

4. UMAZANA IN ZANIKRNA tudi v svoji zunanosti. Je pač tako. Kako bi sicer mogla šest dni v tednu gledati cel kup umazanega perila in prenašati takšen smrad!

Se še spomniš, ko sem ti rekel, da ima tudi pomankanje odvodnih naprav svoje majhne prednosti?

A poglej dekle iz št. 173, to ti je čisto nekaj drugega! Ta dekle je bila gotovo še v šoli naših starih mater. O, pranje naših mater! To je bil res pravi obred!

Se še spominjaš, kako so prale one?

Najprej so razdelile vse perilo na več skupin, glede na velikost, barvo in zamazanost. Nato so namočile. Ko se je dobro odmočilo, so pripravile

nazori. Pokaže naj, da spolno življenje nima samo nizkih počutnih strani, ampak tudi vzvišene, ki so v službi volje Stvarnika in najlepše sreče na zemlji — v družini. Razkrije naj te svetle strani, pri tem pa opozori, kako silna odgovornost zadene tistega, ki jih skruni.

H. Schilgen

BOJI IN ZMAGE

Kako svobodnega se boš počutil, če boš imel v oblasti svoje nagone! Pravi gospodar boš, ne suženj! Tisti namreč, ki so si s slabim življenjem nakopali grde navade, so kakor zvezani in usužnjeni. Prostost in neodvisnost, ki se radi z njo ponašajo, ko grešijo, je samo navidezna prostost. Le nehaj krotiti svoje nagone in strasti, pa si boš nakopal gospodstvo

rabljev, ki te bodo kar naprej tlačili k tlom in ti vzeli vso svobodo. Strast je namreč nenasitna. Čim več ji dovoliš, tem več zahteva in tem pogostej se oglašča. Čista mladost pa se veseli svobode otrok božjih. Poskusi! Dokoplji se do take oblasti nad seboj, pa boš res zdržen. Kako lahko in blago ti bo v duši in kakšno moč boš čutil v sebi!

A. Logar

ZDRAVNIKOVI UTRINKI

1. Ko nam stiska z jeklenim vozlom zaveže usta in se neizmerno trpi, pravimo da čas traja ja večnost. Šele tedaj se namreč pojavi večnost.

2. Prav je rekel nekdo, da se zdravnik ne bori proti smrti, ampak le pogaja z njo. Pogaja odložitve. Končno ni več mogoča pogodba in poraz je neizogiben.

3. Ne gre za to, da bi bil vohun duše, ampak spovednik. In razlika je kaj velika. V prvem primeru človek mora sumiti izdajo; v drugem nahaja tolažbo in rešitev je mogoča.

4. Nič ni manj merljivega kakor razvoj člo-

slavno „parnjo“ (kuhanje perila). V leseno kad so zložile spodaj bolj umazano perilo, proti vrhu pa vedno manj umazano. Potem so to poparile z vrelim lugom s primešanim pepelom, da so se raztopile še zadnje maščobe in uničili obenem še raznovrstni bacili. Tako prekuhan perilo so potem večkrat splaknile in razgrnile po travi. Sonce je potem delo dokončalo in vdahnilo perilu tisti znani vonj „po opranem“, ki kar razširi nosnice.

Žena, dekle, ki je v tem pogledu snažna, natančna, si lahko prepričana, da je taka v vsem ostalem.

Fant! Sledi nasvetu! Ne vem sicer, če ti je dekle iz št. 173 povsem všeč, toda tako sem si zamislil zate!

Iz št. 99 pa ne bo za nobeno rabo.

*

Se ena stvar: ni dovolj, da zna nevesta le prati kot naše matere, znati mora tudi likati...

Nekatere ženske je kar žalostno gledati, ko in kako likajo.

Prejšnjo soboto sem prišel k neki družini, ravno ko je žena likala srajce. Joj, s kakšno hitrico in furjo je to šlo! Enkrat je potegnila z likalnikom po ovratniku, dvakrat po prednjem delu in še malo po zaplestnikih in srajca „naj bi bila zlikana...“ Drugje se pa ne vidi!!

Sramota, da bi jaz več vedel o likanju kot ona!

Meni se zdi, da je najprej treba pogrčiti mizo z dvakrat ali štirikrat preganjeno volneno odejo in potem še na to razgrniti belo, gladko, čisto (a lahko rabljeno) blago, brez robov. Potem se pa lahko začne likati. Če je perilo presuho, ga je treba prej z vodo poškopiti in tesno zviti, da se vlaga razleze na vse dele obleke. Likalnik ne sme biti ne prevroč, da ne smodi in ne premalo segret, da ne maže perila. Pri robcih: monogram naj bo naj bo na vidnem mestu. Pri srajcah je prav in lepo, ako je ovratnik malo poškopobljen itd. So malenkosti. Je pa prav, da jih dekle spozna in se jih nauči že doma pri materi ali pa v kakem tečaju. Tako ji kot ženi in materi ne bo treba pošiljati

moževih srajc likati in škrobiti v kakšno delavni-
so in seveda drago plačati svojo nevednost.

Dekle, ki je natančna pri pranju in spretna pri
likanju, bo kot žena, zlasti v delavski družini, pri-
hranila možu mnogo težko zasluženega denarja.

Za konec pa tole: Si hudomušen? Potem ti
svetujem: To kar si prebral, deni v kuverto in vrzi
skrivaj en izvod v hišo št. 173 in drugega k št.
99. Za št. 99 si lahko prepričan, da naslednjo so-
boto iz tiste hiše gotovo ne bo pritekla več voda
z „lavandino“... — Če se pa hočeš na drugo pi-
smo (za št. 173) podpisati, boš pa videl, da se ji
bo drugi dar kar samo smejala!

Poskusi! — Pozdrav

župnik

Osvaldo Loubet

veškega duha. Kljub te-
mu nekateri „znanstve-
niki“ hočejo njegove do-
be omejiti na geometrič-
ne like. Čim bolj na-
tančni so, tem bolj so
zmotni.

5. Človek tako živi za-
gospodovan po svoji ži-
valskosti, da šele tedaj,
ko zboli in živi v vodo-
ravnem stanju, odkrije
nebo in skrivnostni mig-
ljaj zvezda.

O Vrba! srečna, draga vas domača,
kjer hiša mojega stoji očeta;
da b' uka žeja me iz tvoj'ga sveta
speljala ne bilá, goljfiva kača!

(Francé Prešeren, Vrba)

Eni pravijo, da je komunizem že dosegel svoj višek, drugi pa trdijo, da stalno pridobiva na moči. Kje je resnica?

Ob zatonu komunizma?

V svobodnem svetu je posebej v zadnjih letih vprašanje komunizma in njegove nevarnosti vedno bolj v ospredju. Nekateri vidijo v komunizmu že neposredno nevarnost za obstoj krščanske civilizacije, nekateri to nevarnost podcenjujejo in so ga pripravljene sprejeti, če jim omogoči udobno življenje, drugi si zopet predstavljajo, da je mogoče doseči neko sožitje. Po mnenju zadnje skupne se je treba vrniti na izhodiščno točko, to je, zakaj in kako je komunizem nastal, kaj hoče, v čem se loči od kršanstva, zakaj pridobiva pripadnikov, somišljenikov in sopotnikov, na točko, na kateri se s kršanstvom razide in potem iskati rešitve.

KAJ JE KOMUNIZEM?

Po splošni ljudski terminologiji je komunizem največje zlo naše dobe. Zlo pa je pomanjkanje dobrega. Iz tega sledi, da se komunizem širi in obstoja zato, ker je v sodobnem svetu premalo dobrega, malo ljudi, ki bi živeli dobro, pošteno, kot to zahteva in hoče Bog. Je tudi posledica utrujenosti dobrih, kot je to rekel pokojni Pij XII.

Po svojih ciljih in namenih prekaša komunizem vse civilizacije in veri nasprotno ideologije vseh stoletij. Sovraži in odpravlja vero, ker je sam vera krutega materializma. Je vera v raj na zemlji, katerega hoče ustvariti s silo in neprecenljivimi žrtvami. Zahteva po-

polno in slepo podvrženost, vero v nemotljivost vodstva.

Manjka mu originalnosti in lastne življenjske osnove. Izživlja se v pojmovanju in prirojanju po svoje drugih idej, predvsem kršanstva. V zadnjem času tudi krščanske obrede prikraja po svoje. Samo nekaj primerov: krst naj nadomesti slovesen vpis novorojenčka v matično knjigo, birmo slovesno obhajanje polnoletnosti, za poroke so pripravili hiše sreče ali palače novoročencev, v katerih bi se naj obhajale poroke z večjimi slovesnostmi kot v katerem koli verskem obredu.

KOMUNIZEM JE PROTI BOGU IN PROTI VERI

Največja ovira za širjenje komunizma je vera v vsemogočnega Boga, v posmrtnost, v večno življenje. Zato je v borbi proti veri tako okruten, neusmiljen in živalski.

V borbi proti Bogu in veri včasih navidezno popušča. Je to samo taktična poteza, kot se je že pokazalo med drugo svetovno vojno. Ko jim je v Rusiji grozila nevarnost poraza so tudi ruskemu ljudstvu pustili malo več verske svobode. Da bi bolj prepričali zapadne zaveznike so uradno razpustili tudi Zvezo brezbožnikov. Nastopila je doba nekakega premirja.

Navidezno premirje je trajalo pri-

bližno 15 let. Leta 1959 se je sovjetsko komunistično časopisje kar naenkrat začelo razburjati, da krščanstvo v Rusiji še ni izumrlo ampak nasprotno, da mladina, ki jo vzgaja komunistični režim obiskuje cerkve, mladi pari se poročajo cerkveno. Vlada je pozvala intelektualce, da storijo vse za odpravo „verskih predsodkov“. S posebnim dekretom je naročila Združenju za širjenje znanosti in politike naj najboljša način svojega dela. Predsednik tega združenja M. B. Mitin je takoj izjavil, da je združenje prevzelo naloge in dediščino bivše Zveze brezbožnikov. Tako je v septembru 1959 izšla že prva številka nove revije „Nauka i religija“, katera ima glavno nalogo smešiti vero in krščanstvo.

Sovjetski komunisti so v svoji borbi proti veri ustanovili semenišča, v katerih se vzgajajo brezbožni propagandisti. V kmečkih predelih Ukrajine že pride eno tako semenišče na vsakih 30.000 prebivalcev. V dveh letih obstoja so ta semenišča vzgojila samo v Ukrajini 25.000 ateističnih propagandistov. Po novejšem ljudskem štetju ima Ukrajina 41.893.000 prebivalcev, kar pomeni, da pride 1 ateistični propagandist na vsakih 1675 prebivalcev.

KOMUNISTIČNI HUMANIZEM

Mnoge premoti najmočnejše komunistično geslo, da je v službi človeka in da hoče pomagati posebej delovnemu človeku do boljšega življenja. Socialistično gospodarstvo je gospodarstvo ostvarjanja miru, blagostanja, ki vedno in povsod išče srečo človeka.

Temu geslu so dodali še svobodnejše stike z zapadnim svetom. V tem navideznem liberalizmu v stikih z zunanjim svetom so dovolili celo intelektualne debate (primer londonski The

Economist in Sovjetska literarna Gazeta v avgustu 1960).

Z uspehi v znanosti, posebej s Sputniki so se postavili na prvo mesto. To jim služi tudi kot odlično sredstvo propagande češ, da to zmore le človek v socialistični družbi.

Propaganda je vedno bolj intenzivna in zanjo žrtvujejo velike vsote. V letu 1958 so vložili za propagando v Argentini in Uruguaju 30 milijonov dolarjev. Leta 1959 so namenili samo deželam Srednje Amerike 50 milijonov dolarjev. Poleg tega se šola za rdeče propagandiste v Rusiji in ostalih deželah za železno zaveso 8.000 mladih oseb iz dežel Južne Amerike.

BORBA PROTI KOLONIALIZMU

Posebno važno mesto v komunistični propagandi zavzema borba proti kolonializmu. Na ta način hočejo oamiti prebujajoče se narode Afrike in Azije. S tem geslom nastopajo v vseh mednarodnih ustanovah. Proglasili so se za zaščitnike in osvoboditelje zatiranih narodov.

V tej propagandi se pokaže največja drznost in nesramnost sodobnega komunizma. V povojni dobi so komunisti na en ali drug način podjarmili 80 milijonov prebivalcev drugih narodov, dežele zapadnega sveta pa so v istem obdobju dale svobodo številnim kolonialnim narodom. tako, da danes v deželah, ki imajo še kolonialni položaj živi le 40 milijonov prebivalcev in je predvideno, da bodo tudi ti v bližnji bodočnosti dosegli politično samostojnost.

Svet se trudi za mir, komunisti pa stalno pripravljajo nereda in revolucije. posebej v kulturno in politično zaostalih deželah.

Neredi in revolucije so za komunizem nujnost, ker se v njih izživlja.

Red v notranjem življenju narodov in mednarodno sožitje bi pomenilo njegovo smrt. Zato stalno išče nesrečo človeštva.

SIRJENJE KOMUNIZMA

Ker je komunizem protičloveški, nasproten osnovnim človekovim pravicam, ga vsak zdrav razum odklanja. V sodobnem svetu, tudi v tem, ki se imenuje krščanski, dostikrat prevladuje materializem in končno se je že tudi mnogo ljudi skregalo z zdravo pametjo, zato komunizem stalno pridobiva nove postojanke. Članstvo stalno narašča, le tu in tam so tudi znaki nazadovanja.

Po podatkih angleške publikacije The World Today iz maja 1958 je članstvo komunističnih strank v zadnjih letih naraščalo takole:

leta 1928	1.676.000
.. 1935	3.141.000
.. 1939	4.200.000
.. 1945	20.000.000
.. 1956	32.000.000

Z ozirom na članstvo v stranki sta najmočnejši sili komunizma na svetu Sovjetska zveza in celinska Kitajska. Po podatkih že omenjene revije je bilo gibanje članstva komunističnih strank v teh dveh deželah naslednje:

Leta	Sov. zveza	leta	Kitajska
1927	1.147.074	1927	60.000
1930	1.674.910	1931	200.000
1935	2.256.000	1935	300.000
1939	2.477.666	1942	600.000
1941	3.908.000	1947	2.000.000
1945	5.760.000	1951	5.800.000
1952	6.882.145	1957	12.000.000
1957	8.000.000	(približno)	

V svobodnem zapadnem svetu je komunistična stranka najmočnejša v Italiji, ki je po podatkih revije *Civiltà cattolica* (1. X. 1960), dosegla v letu

1959 1.789.353 vpisanih članov organiziranih v 39.852 celicah. Po slojni pripadnosti je članstvo naslednje: industrijski delavci 690.505, poljedelski delavci 297.347, služkinje 239.290, intelektualni poklici 11.377, študentje 5739. Radi sorazmerno visokega števila članstva uživa stranka vso podporo Sovjetske zveze, ker je smatrana kot odskočna deska komunizma za podjarmljenje zapadne Evrope.

V zapadni Evropi je članstvo v komunistični stranki še sorazmerno številno v Franciji in Portugalski. Na azijskem kontinentu je komunistična stranka z ozirom na članstvo najštevilnejša v Indoneziji in Indiji, v Afriki v Južnoafriški zvezi in Sudanu, v Južni Ameriki v angleški Guayani in Boliviji.

Članstvo v komunističnih strankah pa še ne predstavlja dejanskega mišljenja ljudi. Poleg organiziranega članstva še moramo vpoštevati somišljenike in sopotnike. Isto velja tudi za druge stranke. V Italiji ima Krščanska demokratična stranka manj vpisanih članov kot komunisti, a veliko več volilcev.

Še precej realna slika politične orientacije prebivalstva morejo biti svobodne volitve. Po podatkih revije *Ost-Probleme* iz junija 1958 je pri volitvah v Italiji leta 1958 glasovalo za komunistično stranko 22,79 % volilcev, v Franciji leta 1956 25,60 % volilcev, v Grčiji leta 1958 24,40 % volilcev, v Avstriji leta 1953 5,28 % volilcev, v Švici leta 1955 2,30 % volilcev.

Število volilcev, ki glasujejo za komunistične stranke izven dežel za železno zaveso ni stalno. Se stalno spreminja, a vendar počasi napreduje. Morada v zadnjih desetih letih moč komunističnih strank nekoliko pojema v de-

želah zapadne Evrope, a pridobiva na lezno zaveso članstvo komunističnih strank izredno narašča.

Že iz navedenih števil lahko vidimo, da je število organiziranih komunistov v sorazmerju s skupnim številom posameznih dežel majhno, vendar sta njihova moč in vpliv izredno velika. Ta izreden vpliv in moč, ki jo imajo komunisti v javnem življenju se ne sme nikoli podcenjevati. Mora se ga skrbno študirati in primerjati z ostalimi idejnimi tokovi, če se hoče njegov vpliv omiliti in nevtralizirati.

ODPOR PROTI KOMUNIZMU

Tudi komunisti imajo težave pri širjenju svoje ideje. Demokratične vlade jim v zadnjih letih močno kontrolirajo delo in ovirajo razvoj. So pojavi, da jih zapuščajo delavci, ker se čutijo prevarane. Te udarce in ovire komunisti še prenesejo, a jih izredno boli, če jih odklanja mladina.

Kljub temu, da v Sovjetski zvezi komunizem vlada nad 40 let, ima še vedno težave z mladino. Nad tem se posebno hujuje strankino časopisje. So

celo primeri, da se člani mladinskih organizacij komunistične stranke, kot je bilo omenjeno, cerkveno poročajo in obiskujejo cerkve. Mnogo mladine se pa noče včlaniti v te organizacije kljub temu, da nudijo dosti ugodnosti. Tudi odpor staršev je zelo močan. V Ukrajini je neka mati leta 1959 obesila listek na vrata svoje hiše z napisom, da bo njen osemletni sin Ivanček postal član komunistične organizacije pionirjev šole, ko ga bodo peljali preko njenega trupla.

Tudi v svobodnem svetu komunisti izgubljajo zaupanje mladih ljudi. Članstvo študentov v strankinih organizacijah stalno pada, izgubljajo tudi pri volitvah v univerzitetne svete.

*

Če si hočemo končno odgovoriti na v naslovu stavljeno vprašanje, moremo to storiti z da in ne. Komunizem napreduje v kolikor so ljudje slabši ali brezbrizni in izgublja na terenu v kolikor so ljudje boljši in vestno izpolnjujejo verske in socialne dolžnosti.

Komunizem je nasprotnik sodobne

civilizacije. Hoče žrtvovati dostojanstvo in svobodo človeka za pravično razdelitev tvarnih dobrin. Po komunistični teoriji sta svoboda in pravica nerazdružljivi. Nasproti temu pa mora sodobni krščanski svet praktično pokazati resnico, da ni svobode brez pravice in da ni pravice brez svobode. Upošteva-joč to resnico se lahko zgradi boljši in pravičnejši družbeni red.

Potrebno je tudi aktivno delo na gospodarskem in socialnem področju. Je že čas, da se pristopi k praktični aplikaciji socialnega nauka Cerkve, ki more rešiti vse probleme na gospodar-skem in socialnem področju, kot je od-ločno poudaril sedanji sveti oče Ja-nez XXIII. Nujno je, da se katoličani vseh stanov in poklicev bolj zanimajo za socialni nauk Cerkve in njegovo

aplikacijo, posebej je še nujno, da zdru-ženja katoliških in krščanskih podjet-nikov nehajo biti samo pobožne bra-tovščine, kot je to ob priliki rekel Pij XII., in pristopijo k praktični aplika-ciji načel.

Zmotno je misliti, da se vprašanje komunizma reši z nekaj atomskimi in vodikovimi bombami. Ideje se ne uni-čijo v orožjem. Potrebno je orožje res-nice in pravice, to je, s praktičnim de-lom moramo odgovoriti na izzivanje komunizma in mu tako odvzeti področ-je delovanja. Kot pravi angleški zgodo-vinar A. J. Toynbee, da civilizacije in družbeni sistemi propadajo, kadar niso sposobni odgovoriti na izzivanja in po-jave novih pojavljajočih se družbenih sistemov. Krščanska civilizacija in de-mokracija bosta obstali, če bosta ra-zumeli čas in nastopila s praktično apli-kacijo svojih načel. Druge poti ni.

Avgust Horvat

Novice iz Primorske

Božični prazniki v Gorici in Trstu. Izredno lepi in sončni so bili letos bo-žični prazniki pri nas na Primorskem. Po mesecih in mesecih deževnega vra-mena smo jih še bolj živo občutili in zaživelimi vsi lepoto božičnih skrivnosti. K zornicam smo stalno hodili v dežju, zato pa je bila pot k polnočnici tem lepša. V Gorici je bila lepa slovenska polnočnica v prenovljeni cerkvi svetega

Ivana, kjer je lepo prepeval zbor Loj-ze Bratuž in cerkveni zbor od sv. Iva-na; v Trstu pa je bila že običajna lepa polnočnica v cerkvi pri Sv. Jakobu, ki so jo verniki popolnoma napolnili.

Goriški združeni cerkveni zbori so na štefanovo pripravili v goriški stol-nici krasno uspel koncert božičnih pe-smi. Ni treba poudarjati, da je bila cerkev polna, da so prišli verniki iz

Gorice in bližnje okolice, iz Trsta in s Koroške in veliko število tudi z onstran meje, iz Jugoslavije. Pod spretnim vodstvom prof. Mirka Fileja so nastopili zbori iz Doberdoba, Rupe, „Lojze Bratuž“ iz Gorice, zbor Marijine družbe iz Gorice, zbor iz Pevme, Jazbin in števerjana. Zapeli so sedem pesmi. Priložnostni govor pa je imel č. g. prof. Drago Butkovič, župnik iz Rupe. Prikazal je vernikom skrivnost Božiča v človeški zgodovini. Na praznik sv. Treh kraljev so koncert ponovili v Doberdobo, sicer z manjšo udeležbo zborov, a je tudi zelo lepo uspel.

V Trstu pa so imeli božični koncert v nedeljo, 8. januarja v cerkvi sv. Jerneja v Barkovljah. Zapeli so tržaški združeni cerkveni zbori pod taktirko č. g. Dušana Jakomina. Dr. Janežič pa je imel lep govor.

Za Božič se tudi pri nas vedno bolj uveljavlja razsvetljava ulic in večjih poslopij. Goriške ulice so vse preprežene s svetlobnimi slavaloki, na goriškem gradu pa so postavili ogromno zvezdo repatico, ki je vidna daleč po Furlaniji in tudi na ono stran, v Jugoslavijo.

Novi štandreški dekan. Z dekretom goriške nadškofije je bil imenovan za dekana štandreške dekanije novi štan-

dreški župnik č. g. Jože Žorž. Dosedanji dekan msgr. Lojze Novak je odstopil in še v zasluženi pokoj. Msgr. Lojze Novak je gotovo edinstven primer v zgodovini Cerkve, da je bil namreč največ let za dekana. Ko mu je bilo 33 let je postal dekan črniške dekanije, ki jo je vodil do leta 1944, ko je prišel v Gorico za kanonika. A že leta 1947 je bil na novo imenovan za dekana novo ustanovljene štandreške dekanije. Letos obhaja 80 let življenja in od teh je skoro nepretrgoma 47 let posvetil dekanijski službi. Novemu dekanu g. Žoržu želimo obilo božjega blagoslova, msgr. Novaku pa miru in zdravlja.

Študijski tečaj v Trstu. Med božičnimi počitnicami je SKAD in Slovenska dijaška zveza iz Trsta pripravila zelo posrečen študijski tečaj pri slov. redovnicah v ulici Risorta. Tečaj je trajal štiri dni. Vsak dan sta bila dva govora. Govorili so priznani slovenski duhovniki: dr. Stanko Janežič, msgr. dr. Janez Vodopivec in č. g. Franc Prijatelj. Prikazali so probleme zedinjenja kristjanov, položaj kat. Cerkve v misijonskih deželah, ter druga sodobna verska vprašanja, ki zanimajo zlasti izobraženca. Udeležba je bila obilna in upanje je, da so mladi ljudje odnesli lepe sadove od teh predavanj.

V teh zgodovinskih trenutkih, ko napadajo Cerkev nevarni sovražniki silneje kot kadar koli, moramo bojevati nepretrgan boj za dogme in moralni nauk Cerkve in svobodo. — Kard. Maglione.

Kako moremo bolje izraziti Bogu svojo hvaležnost za dar vere in kako mu bolje dokazati, kako zelo nam je draga, kot s tem, da skušamo na kak način pripomoči do tega daru vedno večjemu številu duš? — Pij XI.

Več spoštovanja resnici! V božičnem nagovoru je papež Janez XXIII. pozval svet, da spoštuje resnico in po njej živi. Živimo v dobi, je rekel papež, ko je svet glede pojmovanja resnice razdeljen v dva tabora. Na eni strani se realnost presoja in živi tako, kot to zahteva in hoče Bog, na drugi strani pa se resnica stalno potvarja, kar se še velikokrat zelo omogoča s sodobnimi tehničnimi sredstvi. Življenjski ideal misliti, delati, govoriti in dati čast le tistemu kar je resnica, je vsak dan izdan in to izdajstvo povzroča veliko bolečino. Zavedajmo se, da le resnica nas bo osvobodila. Vsi brez izjeme moramo spoštovati resnico in ji služiti. Tega ne smejo tudi pozabiti državniki in tisti, ki imajo v rokah oblast narodov, ne smejo pozabiti vzgojitelji in tudi vsi tisti, ki imajo vpliv na javno mnenje.

Potreba verske formacije. Želja po kulturnem napredku je nekaj izredno lepega. Mora pa imeti vedno zdrave osnove. Te zdrave osnove pa najdejo vsi, ki znajo slediti klicu in poti, ki jo je pokazal Gospod. Zato med številnimi knjigami v knjižnicah, ki služijo za kulturno rast človeka, ne sme nikoli manjkati knjiga Evangelijev. Žalostno je, da je dandanes toliko takih, ki vedo veliko o stvareh tega sveta, ne poznajo pa Evangelija. Nikoli se ne sme pozabiti, tudi pri vsem študiju, na osebno versko formacijo, ki je nad vsem drugim. (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru v splošni avdienci dne 30. 10. 1960.)

Sledimo korakom dobrega pastirja! Vedno moramo hoditi po poti, ki nam jo je nakazal Gospod. Tega ne smemo nikoli izbrisati iz našega uma in srca. Na tej poti nam stoji vedno ob strani dobri pastir, ki nas tudi tolaži s

Glas iz Rima

svojo besedo, zgledom in pomočjo. (Sv. oče Janez XXIII. kardinalom ob obletnici svojega kronanja 4. XI. 1960.)

Zaupanje v negotovost. Veliko ljudi zaupa v svetne stvari in negotovost. Pozablja pa na Boga, na tistega, ki je svet premagal. Zato zaupajmo samo Njemu in ga ponižno prosimo, da se naj vedno zgodi samo Njegova volja. Nikoli ne bomo razočarani! (Papež Janez XXIII. v nagovoru v splošni avdienci 29. X. 1960.)

Vrednost kontemplativnega življenja. Kontemplativno življenje je vseč Bogu in Cerkvi in sestavlja enega izmed osnovnih temeljev svete Cerkve. Je prisotno v vseh obdobjih človeške zgodovine z velikimi krepostmi in velikim vplivom na dobre duše. Zato ga moramo spoštovati in ceniti. (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru trapistovskim gojencem dne 21. X. 1960.)

Svetost zakona. Dne 25. 10. 1960 je sv. oče sprejel v posebni avdienci članske cerkvenega sodišča. V nagovoru je nakazal nevarnosti, v katerih se nahaja zakon in z njim družinsko življenje. Cerkev ni nikoli nehala opozarjati na te nevarnosti. Okrožnice in

drugi dokumenti to jasno dokazujejo. Da pa bo zakon neločljiva vez med zakoncema, je treba ljudi naprej podučiti kaj je zakon, kakšno je njegovo dostojanstvo in dolžnosti. Za kristjane zakon ni samo neka naravna funkcija, ampak je velik zakrament, nekaj svetega in veliko znamenje milosti. Kdor pa podučuje ljudi o zakonu in jih na ta zakrament pripravlja, mora dobro poznati tozadevni katoliški nauk. Solidnost v doktrini je izrednega pomena. In da bo družinska vez trdna je treba iskreno priznati očetovstvo božje in se k Stvarniku iskreno zatekati v vseh potrebah. Zakonci se tako morejo tudi vedno zavedati odgovornosti, ki jo imajo pred Bogom.

Poslanstvo škofa. Dne 28. 10. 1960 je papež Janez XXIII. posvetil osem novih škofov. V nagovoru novoposvečenim je med drugim povedal, da je škofovska služba služba trpljenja in žitovanja. Vse življenje škofa mora biti prežeto s pripravljenostjo na žrtve, kar je edino jamstvo za končno zmago. Veliko si mora prizadevati za sodobni apostolat med verniki, za razširjenje božjega kraljestva in nikoli izgubiti izpred oči večni ideal duhovništva.

Pomanjkanje duhovnikov Za vsako družino pomeni duhovniški poklic njegova člana veliko srečo in čast. Velika sreča in veselje je to predvsem za krščanske starše. Veliko je duhovnikovo poslanstvo med verniki. Toda na žalost smo priče velikega pomanjkanja duhovnikov v mnogih deželah. Cerkev potrebuje duhovnike po celem svetu! Zato papež iskreno poziva krščanske starše, da dovolijo svojim sinovom si izbrati duhovniški poklic in da se potem smejo odločiti tudi za misijonske dežele. Bog bogato poplača

vsakega, ki mu žrtvuje svoj največji zaklad. (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru v splošni avdienci 29. 10. 1960.)

Molimo za pokojne. Katoliška Cerkev moli za pokojne in se jih spominja. Naša dolžnost je, da se spominjamo vseh, ki so že dokončali zemsko romanje in prestopili prag večnosti. Zato se morajo verniki pogosto z molitvijo spominjati svojih rajnih, poleg tega pa tudi moliti za duše v vičaj, ki so še potrebne očiščevanja in čakajo, da jih Bog pokliče v večno domovino. (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru v splošni avdienci 1. XI. 1960.)

.....

Naša Cerkev je cerkev svetnikov. Kdor se ji bliža nezaupno, misli, da vidi samo zaprta vrata, zapreke in mreže, kakor nekako duhovno orožniško postajo. Toda naša Cerkev je cerkev svetnikov. Kateri škof bi ne dal svojega prstana, svoje mitre, svoje palice, kateri kardinal ne svojega škrlata, kateri papež ne svojega belega talarja, svojih strežajev, svojih švicarjev in vsega časnega, da bi postal svetnik? Kdo si ne želi te moči, da bi šel temu junaštvu nasproti? Zakaj svetništvo je junaštvo, celo edino junaštvo. Kdor je to enkrat dočel, je stopil v osrčje katoliške vere, je začutil, kako je v umrljivem mesu zatrepetala še drugačna groza, kakor je smrt, nadčloveško upanje. Naša Cerkev je Cerkev svetnikov.

G. Bernanos.

Med najbolj privlačne spise je treba šteti zgodbe o konvertitih. Spreobrnjenje je drama, ki se igra v globinah duše. Poglejmo, kako nam jo opisuje general Ignacij Pavel Suganami iz Japonske.

ZASTOPNIK

IZ DALNJEGA VZHODA

Srečna mladost

„V Miyazakiju, v južnem delu otoka Kiušiu, sem bil rojen 22. junija 1895 kot sin imovitih staršev. Med številnimi šinto in budističnimi templji je bila tedaj le ena katoliška in ena protestantska cerkev. Kot župnik katoliške cerkve je deloval francoski misijonar, ki ga je ljudstvo zaupno klicalo 'oče Joly'. Slišal sem praviti, da kljub visokim letom še vedno misijonari na Japonskem.

Kot imajo otroci navado, sem hotel biti vedno zraven, kadar je šel oče na sprehod. Nekega dne — tedaj sem štel kakih deset let — je s sv. pismom v roki govoril s patrom Jolyjem. Ko je oče videl moj vprašujoči pogled, mi je dejal, da bo študiral krščanski nauk. Iz pogovora med očetom in patrom Jolyjem sem ohranil celo vrsto dobrih vtisov in je tedaj padlo v mojo dušo seme, ki je vzkliklo mnogo let pozneje.

Moja mati je bila protestantka. Neki pridigar jo je krstil brez vednosti njene budistične matere, ker bi ta prav gotovo ne bila privolila v to. Kar se vere tiče, ljudstvo v Miyazakiju ni preveč natančno. Moja mati ni imela predsodkov nasproti drugim veram. Ona bi bila šla v vsak tempelj in v vsako cerkev. Iz socialnih ozirov — tako je

menila — bi bilo prav, da bi se ljudje udeleževali službe božje tudi drugih ver. Tako sem imel doma glede vere popolno prostost. Lahko sem si izbral katero koli vero pod pogojem, da se priključim dobri veri.

V svoji mladosti sem se počutil vedno zelo srečnega. Nikoli nisem imel povoda, da bi se glede svojega življenja moral pritoževati. Vznemirjalo pa me je, da so se ljudje predajali praznovanju. 'Zakaj take reči verujejo in skušajo še mene učiti tako nes pamet? Ali je mogel Buda kmalu po rojstvu govoriti in se imenovati svetega? Ali je bilo res mogoče, da je Jezus hodil po morju? O, ko bi bil kje tak učitelj, da bi vse legende uničil in mi povedal le čisto resnico! Najti moram resničnega Boga, čisto Resnico!' Take misli so se porajale v moji duši.

Kot začetni šolarček sem često obiskal protestantsko nedeljsko šolo, kjer je mlad japonski učitelj pripovedoval o Jezusovem življenju in druge pobožne zgodbe. Mene pa so bolj vleklo poudobice, ki so jih po pouku delili, ker učitelj je bil premalo spreten, da bi prižgal iskrico vere v mojem srcu.

Pozneje sem obiskoval 'Middle School' v Miyazakiju. Predvsem sem si želel pridobiti umnost in znanje v prirod-

znanstvenih vedah. Tedaj sem študiral tudi sv. pismo in angleški jezik. Toda čim bolj sem napredoval v prirodoznanstvu, tem bolj sem zanemarjal verouk.

Na visokih službenih položajih

Leta 1920 sem postal poročnik v cesarskem gardnem polku. V naslednjih letih sem v vojaški službi naglo napredoval od stotnika v vojnem ministrstvu do vojaškega atašeja v našem poslaništvu v Ottawi in v Londonu. V tem času sem mnogo potoval po Evropi in si ogledal vse znamenitosti, med drugimi tudi baziliko sv. Petra v Rimu. Med tem časom mi je umrl oče, žal, kot pogan.

Ko je izbruhnila druga svetovna vojna, so me poslali kot poveljnika v Severno Kitajsko. Med vojno z Ameriko pa sem vršil posle štabnega poveljnika pri japonski vojaški vladi v Hongkongu kot general.

S porazom Japonske leta 1945 je bilo vojne konec. Od tedaj se je vrstilo leto za letom. Čeprav sem bil službeno zelo zaposlen, vendar nisem zanemarjal verskega študija.

Iskanje resnice

Doba mojga življenja od 25. do 50. leta je bila najbolj plodovita in najvažnejša glede na verski študij in iskanje resnice. Posebno temeljito sem preštudiral budizem in krščanstvo in to s pomočjo knjig in razgovorov z duhovniki. Bil pa sem mnenja, da imata budistična in krščanska vera nekaj praznoverja v svojih naukih, kar me je zadrževalo, da nisem sprejel ne ene ne druge. Potem pa sem ju začel opazovati od druge strani: gledal sem na njune sadove, ker 'po sadu se spozna

drevo' (Mat 12, 33). Prišel sem do zaključka, da moram vso svojo pozornost posvetiti krščanstvu.

V tistem času sem bral knjige o katoliški veri, pa tudi druge. Uvidel sem, da je Kristus postavil spopolnil. Eno pa me je zelo zmedlo in užalostilo: prepričani med katoličani in protestanti. Zgodovina tudi poroča o gnusnem dejstvu, da kristjani more druge kristjane. Koliko vernih ljudi je bilo uničenih! Čemu je potemtakem evangelij Kristusov? Čemu Njegova smrt na križu?

Vse take zgodovinske dogodke sem skušal pozabiti. Hotel pa sem priti do prave vere in izvedeti resnico. Name-raval sem se obrniti do zaupanja vrednega duhovnika.

Pozno poletno popoldne leta 1947! Taval sem okrog po mestu in okolici Tokia. Zaslišal sem zvoniti angelovo češčenje. Zdelo se mi je, kot da bi me sladki glasovi cerkvenega zvona hoteli opomniti: 'Pridi in poglej!' Moje ubogo srce je trepetalo od veselja. Seme, ki je bilo toliko let pokopano v moji duši, je naenkrat dobilo potrebno vlago, toploto in svetlobo, da je pognalo prve kali.

Ves srečen sem pohitel v katoliško cerkev, od koder me je Kristus klical in vabil. Pater Okoši me je ljubeznivo in toplo sprejel. Pred božičem leta 1947 sem se pričel redno udeleževati vero-uka in vsi četrtki naslednjega leta so bili do sv. krsta določeni za verski pouk. Z občudovanja vredno vnemo me je pater vodil do zakramenta prerojenja. Visoko cenim njegov trud in nikoli ne bom pozabil, kaj in koliko mi je nudil. 15. oktobra 1948 mi je podelil sv. krst. Naslednji dan me je tokijski nadškof birmal in mi podelil prvo sv. obhajilo.

To je končna postaja dolgega potovanja moje duše. Sem sedaj res iznova rojen. Najvažnejše, česar sem se pri patru Okošiju učil, pa je ponižnost. Ljubi Bog mi je dal spoznati, kaj je ponižnost. Ponižnost mi je pomagala do spoznanja nadnaradnih reči in sprejeti božje razodetje. Slišal sem Jezusov glas, ki mi je dejal: 'Ne bodi neveren, ampak veren!' Oh, kako dolgo sem iskal ta glas in kako potrpežljivo me je čakal Gospod! Sedaj pa je izgubljena ovca prišla v Njegovo čredo.

Izgubljeni sin je našel pot domov in mrtvi živi!"

S. D.

Med nami v Argentini

ŽUPNIK FRANC KOLENC — UMRL

Dne 13. januarja 1961 je Gospod poklical v večnost g. župnika Franceta Kolenca. Četudi je v svojem življenju veliko trpel, je ostal zvest do konca svojemu duhovniškemu poklicu. Ker je bil že od septembra lani resno bolan, je bil na smrt lepo pripravljen.

Gospod župnik Kolenc se je rodil 27. marca 1898 v Idriji. Srednješolsko izobrazbo je dobival na tamkajšnji realki, na kateri je poučeval verouk dr. Andrej Snoj, ki je zdaj bogoslovni profesor in častni kanonik v Ljubljani. Ta je vplival nanj, da se je po končani maturi odzval božjemu klicu in vstopil v ljubljansko bogoslovje. Duhovnik je postal 18. julija 1920. Torej je bil duhovnik že več ko 40 let.

Bil je kaplan v Borovnici, Sodražici, Sori in v Dobrniču. Nato je postal župnik v Hinjah, kjer so mu partizani med komunistično revolucijo ubili kar dva kaplana. Dokler je mogel, je vztrajal med svojimi verniki. Ko je postal položaj nevzdržen, se je umaknil v Ljubljano, v začetku maja 1945 pa na

Koroško. V Argentini je bil najprej kaplan v župniji San Cristobal, nato v bolnišnici Rawson v Buenos Airesu.

Malo je ljudi, ki bi znali bolezen mirno, veselo prenašati. Gospod Kolenc je bil med temi. Več ko 40 let je imel mučno, težko bolezen, pa ni nikoli rad govoril o njej in tožil nad njo. Prenašal jo je tako, kakor bi je ne imel. Ker v svoji zadnji bolezni ni mogel več tednov maševati, je zašel tudi v revščino. Darovi za maše so bili njegov edini dohodek. Toda tudi revščino je mirno in močasto prenašal. Kakor mnogo naših slovenskih duhovnikov, je tudi gospod župnik Kolenc umrl brez vsakega premoženja.

Kadar je rajni župnik posegal v razgovor, je vedno branil z veliko vnemo pravo stališče, katoliška načela, resnico. Dobro je poznal cerkveni zakonik in moraliko. Ker je pridno prebiral vse naše, pa tudi španske verske in katoliške liste, je bil dobro poučen v vseh važnih zadevah sedanjega življenja. Dokler je kaj imel, je zelo radodarno podpiral naš verski tisk in naše semenišče v Argentini.

Ker je bil preprost, skromen in iskren, ni ime prijateljev samo med duhovniki, ampak tudi med izseljenci, ki jih je obiskoval. — Zdaj je že v večnosti. Bog naj mu za delo, žrtve in trpljenje podari večno življenje!

Slovenska hiša in slovenski domovi v Argentini

Življenje med Slovenci v Argentini je kaj razgibano. Lep dokaz te trditve so številne organizacije med nami, šolski tečajo, katere obiskuje skoraj 700 naših otrok, bogato razvit tisk in številni slovenski domovi ter Slovenska hiša...

Zanimanje za Slovensko hišo je,

hvala Bogu, precejšnje. To zanimanje se razodeva zlasti s tem, ker so mnogi podprli akcijo za Slovensko hišo. Številni so darovali po 2.000 pesov, ne manjka pa tudi takih, ki so še globlje posegli v žep. Če Bog da, bo Slovenska hiša že v tem letu postala prijeten dom z dvorano in zatem z lepo, prostorno kapelo.

Za Slovensko hišo prispevajo rojaki iz vse Argentine. Levji delež pa imajo seveda rojaki iz Velikega Buenos Airesa. Hvalevredno in za številne rojake zelo spodbudno je dejstvo, da podpirajo akcijo za Slovensko hišo — središče vseh Slovencev v Argentini — številni slovenski duhovniki v Argentini.

Po večjih slovenskih okrajih pa so številni slovenski domovi. Take domove do sedaj že imamo v tehle krajih: v Mendoza, v San Justu, Lanusu in San Martinu. Građe pa jih rojaki v Ramos Mejía, Carapachayu in Miramarju.

Cilj vsega našega prizadevanja pa je: ohraniti rojake zveste Bogu in narodu, iz katerega so izšli.

Misijonska veletombola

V nedeljo po svetih Treh kraljih je Slovenska misijonska zveza organizirala misijonsko veletombolo. Ker je bila že deseta, zato je bila jubilejna. Njen namen je hvalevreden: podpreti slovenske misijonarje in misijonarke po vsem svetu.

Letošnja veletombola je bila na prostornem vrtu Don Boscovega zavoda v Ramos Mejía.

Dopoldne je bila v cerkvi Marije Pomočnice pri oltarju Marije Pomagaj sveta maša, katero je daroval urednik „Katoliških misijonov“ č. g. Ladislav Lenček, CM. Med sv. mašo je pel pevski zbor iz San Justa pod vodstvom g. Stefana Drenška.

Ob 17 popoldne je bila podelitev nagrad sedmim „tombolskim jubilarantom“, zatem pa je sledila veletombola. Glavni dobiček hladilnik znamke „Bled“, katerega je daroval g. Pavle Novak, je zadel g. Štefan Drenšek.

Prireditve je tako v moralnem, kakor materialnem pogledu uspela ter so organizatorji dosegli in celo presegli cilj, ki so si ga postavili: 100.000 argentinskih pesov čistega dobička za pomoč slovenskim misijonarjem po svetu.

Prireditve „Duhovnega življenja“

Tri tedne po misijonski veletomboli je bila vsakoletna družabna prireditve naše revije. Namen te tradicionalne prireditve je moralno in materialno podpreti „Duhovno življenje“ ter številnim rojakom nuditi prijetno razvedrilo.

Prireditve je odlično uspela. Bilo je lepo vreme; veliko, skoraj 600 krasnih dobitkov, velika udeležba, sijajna postrežba.

Na sporedu so bili najprej nastopi naše šolske mladine. Nastopili so otroci iz San Justa, kjer poučuje gđc. učiteljica Angelca Klanjšek, pomaga pa ji gđc. Francka Tomazin. Za otroke iz San Justa sta sledila dva prizora otrok iz Ramos Mejía pod vodstvom gđc. učiteljice Anice šemrov. Tem pa so sledili otroci iz Morona, kjer uči gđc. učiteljica Mija Markež in iz Hurlingham, kjer poučuje gđc. učiteljica Katia Kovač.

Po lepo uspehih otroških nastopih je sledil bogat srečolov. Glavni dobiček avtomatični pralni stroj znamke „Atil“, dar g. Pavleta Novaka, kateremu se tu

ponovno zahvaljujemo, je zadela g. Ivanka Puhek iz San Justa.

Za srečolovom pa je bilo nagradno žrebanje. „Duhovno življenje“ je po svoji stari navadi podelilo desetim naročnikom revije, ki so poravnali vso naročnino za leto 1961 lepe nagrade. Glavni dobiček ventilator vreden 2.400 pesov, dar Stanislava Mehleta, katerega mu naj Bog stokratno povrne, je žreb podelil č. g. dr. Mirku Gogala.

V prijetni družbi in v dobri volji so rojaki vztrajali na slovenski Pristavi v Moronu do poznih večernih ur.

Dušnopastirski obiski

Č. g. Anton Orehar, direktor slovenskih dušnih pastirjev v Argentini, je v januarju obiskal slovenske dušne pastirje in rojake v notranjosti države.

Na dan Novega leta je imel sveto mašo za rojake v Córdoba, med katerimi deluje č. g. Franc Levstik. V nedeljo, 5. januarja, se je mudil v San Luisu. Tu skrbi za Slovence č. g. Franc Novak. Naslednjo nedeljo pa je maševal Slovincem v Mendozi, kjer pastiruje č. g. Jože Horn. Iz Mendoze je odšel v Rosario, kjer je imel slovensko službo božjo v nedeljo, 29. januarja. Tu se je udeležil tudi pogreba za krajevnim škofom mons. Silvinom Martinez. Na svečnico pa je obiskal slovenske šolske sestre, ki imajo v Rosario centralno hišo za južno Ameriko.

Zdrav in poln načrtov za bodoče delo in posebej še za gradnjo Slovenske hiše, ki naj še desetletja in desetletja služi rojakom v dušnih in telesnih potrebah, se je po svečnici vrnil v Buenos Aires.

Eden izmed vzrokov, zakaj zaman kličemo h katoliški delavnosti, je dejstvo, da silno velika množica katoličanov spada k „speči“ Cerkvi. Ti so mrtva obtežba sv. Petra.

Sovraštvo, zavist, škodoželjnost, opravljanje, obrekovanje, neprijaznost, pohujšanje in sto drugih reči so napake proti ljubezni.

Predavanje prof. Geržiniča, katerega prvi del smo objavili v prejšnji številki, nam govori o njih. Preberimo in izprašajmo si vest.

V DRUŽBENI POMEN LJUBEZNI

III

Obrnimo se zdaj k sebi, k emigraciji, k našemu narodu!

Revolucija je odkrila bolezenske klice in tvorbe, ki so se bile med nami v domovini razvile. Vsakdo iz nas, ki je doma že uporabljal pamet in svobodno voljo, je sokriv zanje. Mea culpa!

Dobro opravljajmo pokoro, da se tako spremeni v zasluženje, da z njo odpremo novo življenje svoji in narodovi duhovnosti. Od tega zavisi, ali bomo mogli obrniti nase tolažilne besede: „Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali in preganjali in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili.“

Naš položaj je težak. Brezdomci smo, izpostavljeni vsem skušnjavam in tegobam begunstva, tudi tej, da nas otroci morda ne bodo razumeli in da utegnejo v našo vejo zasekati novo, globoko rano. Hlapec Jernej smo in ni na zemlji sodišča za pravico, ki jo iščemo za svoj narod, zase.

Pravico smemo iskati. Moramo pa živeti iz ljubezni, v medsebojni ljubezni. Brez tega je naša usoda brez cene, so naše bolečine pleve, smo za vedno odlomljena, brezkoristna veja.

Blagoslovljene vse misli, ki so med nami porojene iz ljubezni, vsa dejanja

ljubezni poedincev in skupin! A ob njih se danes ne pomudimo. Bolj potrebno se zdi opozoriti na pgreške proti ljubezni in na opuščanje njenih del.

Sovraštvo

Nasprotje najvišje, božje kreposti je sovraštvo, hudičev greh. Noče miroljubnih odnosov, odklanja potrpežljivost in dobroto; žali, škoduje, ne odpušča. Spomnim na to, da je žalitev malokdaj enostranska, da je torej dolžnost odpuščanja navadno na obeh straneh. Globokoumno je o odpuščanju razmišljal sv. Janez Krizostom: dejansko je vsakdo samemu sebi vzrok zla; tisti, ki se čutijo užaljene, naj pomislijo, da žalitve niso pravo zlo, pač pa je zlo v strasteh sovraštva, zavisti, maščevalnosti v njihovi duši.

Kdor se preda sovraštvu, leži po besedah sv. pisma „v temi in hodi v mraku, ne da bi vedel, kam gre.“ Svoje preganjalce moramo ljubiti, komunistične rablje moramo ljubiti — pa bi se med seboj črtili?

Sovraštvo je uničevalna sila in nosi s seboj prilastke svojega izvora: mrak in mrak. Razdira duše, družine, skupnost, države. Je duhovni pobudnik komunizma. Kdor sprejme in goji sovraš-

NEKAJ OPOZORIL ZA RAST LJUBEZNI MED NAMI

1. Skrb za duhovno življenje. Pogobimo svojo vero, ki je vera ljubezni! Ne velja le za Ruse, kar je porevolucijski emigraciji podudarjal Berdjajev: Od vere odvisi bodočnost naroda.

2. Toplo družinsko življenje. Če po družinah ne bo ljubezni in solidarnosti — odkod naj pride in kako naj se pojavi v širših skupnostih?

3. Vzgaajamo sebe in mladino v ljudi širokega zanimanja, dobre volje, velkodušnosti, sodelovanja, požrtvovalnosti. Naj bodo vsi krogi vzgoje sklenjeni in domenjeni: dom — Cérkev — šola, mladinske organizacije in samovzgoja.

4. Pogosto si izprašujemo vest ob misli na odločilno sodilo ob smrti: kako in koliko bližnjemu izkazujem ljubezen; ali opuščam dela ljubezni; kaj delam proti njej. Pri Katoliški akciji smo skozi eno leto študirali potek svojih dni — uro za uro, vožnjo, delo, počitek, trenutke v družini in drugod. Ko se opazuješ, kot da bi bil nekdo drugi, najdeš marsikatero zamujeno priliko, nekatere ustaljene razvade, brezbriznost, sebičnost, službo nizkim interesom itd.

5. Študij soc. vprašanja in cerkvenega družbenega nauka. Socialno vprašanje med nami: revščina, bolezen, zapuščenost; vera, nrvnost, narodnost sredi mnogih sovražnikov in nevarnosti; mladina na križiščih, kjer toliko vab kaže levo. Veliko stvari kliče po dejanju, po organiziranem delu.

tvo (osebno, skupinsko, stanovsko), je zaveznik komunizma.

Zavist

Zavist je bolezen majhnih ljudi, nasprotje velikodušnosti in plemenitosti, duhovnega veselja nad dobrim v drugih in nad njihovo srečo. Čut manjvrednosti se more z nekim bolečim ugodjem vdati v svoj poraz; more človeka bičati v tekmo; more pa tudi — in to je zavist — lenobno in zlobno ostajati pri svoji nizkotnosti, ne da bi napuh mogel prenesti, da so drugi višje: dobrine drugih jemlje za zlo sebi. Uspehi bližnjega zavistnika žaloste; grenijo ga talenti, dobra služba, blagostanje, ugled, zdravje drugih; v najhujšem primeru celo poštenje, nadnaravno bogastvo v duši bližnjega. To prenese tudi na cele družine, društva, stranke. Ko zadene koga kaj hudega, mu to privoščí, saj škodoželjnost tega komaj čaka, če celo sama ne pripomore do nesreče.

Zavisten človek se poslužuje zlasti opravljanja in obrekovanja: resnične ali pretirane ali tudi izmišljene napake drugih naj avtomatično povišajo tega, ki o njih govori ali jih z užitkom posluša. Včasih je pogovorom v naših družbah táko jezikanje naravnost ogrode in bi brez njega skoro ne ostalo nobene snovi. Tudi prišepetavanju se zavistnik ne izogiba: enemu nosi na ušesa, kar naj bi drug o njem slabega povedal, zaupno ali ne; s tem zaseje nezaupanje, spore, sovraštvo.

Vse te stvari so povečini težki, smrtni grehi. So izrastki spačene, pokvarjene ali topoumne vesti ali pa skrivenčene morale, ki je do histerije prenapeta ob vseh pojavih spolnosti in obsoja v dno pekla že senco nečistega greha, sama

se pa naslaja z navadno mnogo hujšimi pregrehami zavisti, ki ljubezni do bližnjega sekajo smrtno udarce. To je tisto tercijalstvo, ki so ga bičali nekateri naši veliki duhovi, n. pr. Prešeren in Cankar, pa niso dosti dosegli. Namesto da bi šla vase in priznala svoje hibe, kar je pogoj za poboljšanje, zavpijeta tercijalec in tercijalka: „Jaz sem veren človek, ne pa frajgajst kot Prešeren in socialist kot Cankar; jaz si vse čute zatiskam pred mesečnim poželenjem in nisem prešušnik in vlačugar; jaz umno gospodarim, da morem tudi revežu kaj dati, alkohola niti ne pokusim, kvečjemu kofé, in nisem zapravljevec in bohen kot ti zmešani umetniki.“ Tipična farizejska morala: povzdiguje nekaj svojih vrlin — po navadi take, ki ne stanejo mnogo napor ali so celo prijetne; s široko odprtimi očmi opazuje bruna in s povečevalnim steklom iveri v očeh drugih, svojih skladovnic hlodov in polen pa ne vidi in noče videti.

Spominjam se duhovnih vaj pri Don Boscu, ko je prelat Odar ostro poudaril, da je vera pogoj za zveličanje („Kdor ne bo veroval, bo pogubljen“) in kako je smešno, če ob smrti brezverca govore: „Bog se ga bo že usmilil, saj je bil dober človek.“ Res je nevarna zmota, a prav tako, če ne še bolj nevarna je ta, da se tolažimo: saj verujemo; istočasno pa preganjamo iz svoje duše ljubezen in sejemo zavist in razdor. Vera brez del ljubezni je mrtva.

Nagnjenje k zavistnosti smo prinesli že od doma, podedovali smo ga kot veliko skušnjavo malih ljudi in narodov. Podoba je, da se nismo poboljšali. Skupno življenje in delo pa je v takem ozračju silno težko, včasih

6. Vsak zase, za svojo družino, za organizacije in skupnost bodimo na jasnem o svojih pravicah in o svojih dolžnostih, a predvsem med sabo poudarjajmo svoje dolžnosti. Sovrašтво demagoško vpije o pravicah in krivicah in z njimi hujska posameznike, stanove, narode. Ljubezen radovoljno daje vsakemu njegove pravice, opozarja pa — najprej sebe in svoje — v prvi vrsti na dolžnosti.

7. Izboljšanje položaja se začnemo pri sebi. Priznajmo vsak svojo krivdo in ponudimo roko in nikdar ne odbijmo desnice, ki se nam proži v spravo!

8. Naše obzorje naj sovpade z obzorjem Cerkve. V vidu imejmo najvišje cilje in najbolj pereče potrebe božjega kraljestva: Cerkev za železno zaveso, v misijonih; zedinjenje, itd. Človek in družba morata imeti cilje nad seboj in izven sebe, da napredujeta. Vključimo vase in svoje zadeve v delo Cerkve! Potem nam bo veliko navrženo.

9. Ne iztrgajmo se iz svojega naroda! Duhovno živimo v njem! Dolžni smo nanj misliti in zanj delati, saj je v skrajni stiski. Sami pa bomo pri tem črpali tiste duhovne sokove, ki jih nikjer drugje ne moremo najti.

10. Molimo drug za drugega, za skupne zadeve! Pokojni Pij XII. je k temu spodbujal z naslednjimi besedami: „Nobenega dejanja ni v nadnaravnem redu, nobene pobude ljubezni, ...ki se požene, učinkuje in dvigne proti nebu, da se ne bi povrnilo kot oživljajoča rosa...“

nemogoče. Sovraštvo uničuje, zavist pa preprečuje, ovira in odreka potrebno zaupanje, priznanje, spodbudo.

Iz iste korenine je pogosto nepri-
znavanje, smešenje, rušenje avtoritete.
Majhen človek želi posekati vse glave,
ki se dvigajo nad njegovo postavo. „Le-
ta nam županil ne bo!“ je geslo kot
v znani živalski pravljici. Taborišča so
za izživljanje napačno pojmovane ena-
kosti nudila ugodne pogoje: jaz, zapo-
stavljeni ali nešolani ali ubožni ali ne-
ugledni, sem na pogradu in pred kot-
lom enak temu, prej imenitnemu ali
prvaškemu ali učenemu ali bogatemu
ali uglednemu. Kakšna radost! Tako
so začeli umovati tudi otroci o star-
ših. Po taboriščni dobi so se zunanje
okolščine hitro spremenile, vendar je
duh obglavljanja v mnogem ostal ali
celo dobil potuho: obrtnik, poslovno
spreten človek itd. je prišel do ugod-
nega položaja, to stvarnega udobja in
s tem po svoji sodbi prerasel ne le
manj spretni rojake ali take, ki ne
najdejo sebi primerne taborišča, ampak
célo našo „borno skupnost.“ Namesto
sodelovanja in podpiranja skupnih za-

dev so deloma nastali pojavi, ki so
blizu marksističnemu medrazrednemu
bojnemu stanju ali pa malomeščanski
miselnosti samoveljiča in prezirne od-
dvojenosti.

Še en pojav omenim, tudi iz te za-
strupljene korenine: anonimna pisma.
Ne podpišeš se, zabrišeš slog, spreme-
niš pisavo ali zadevo natipkaš, potem
pa lahko vržeš bližnjemu ali tebi zo-
prni skupini v obraz vse žalitve in
klevete, vse, kar se gnoja nabira v
bolni notranjosti. Ne brat moj, tega
ti ni narekovala ljubezen in upam, da
se boš kdaj teh izdelkov bolj sramo-
val, kot se jih zdaj drugi.

Že naštetu in še druga sredstva, ki
se jih poslužuje zavist, užaljenost, ra-
njeno samoljubje, sumničenje in obsoja-
nje vsega, pri čemer ne sodelujem ali
česar ne razumem, so orožje za pobi-
janje pobud in dela, društev in usta-
nov, ki niso zrasle pod mojo (našo)
kapo. Težko živimo, skoro brez kore-
nin v zemlji, naša hrana je sončna
luč in veter, ki prinaša preko oceana
spomine sladkih vonjav; zavedamo pa
se, da moramo prav živeti; da bomo
odgovor dajali o svojem delu in ne-
delu; da nismo šli v boj za kruh, am-
pak da imamo tudi kot skupnost neko
poslanstvo, ki mu moramo biti zve-
sti — in ti nisi vesel vsake bilke, ki
zraste na našem skupnem koščku zem-
lje? Ti zahtevaš, da sejmo samo so-
lato, ti bi dopustil kvečjemu še mar-
jetice, vrtnice bi odstranil, v kali pa
uničil belo krizantemo? Oni drugi se
dela poznavalca in prijatelja vsega
rastlinja, pa ne prenese vonja po ka-
dilu iz naših cerkva in kapel. Eden
gleda vse skozi očala strankarskega
politika, drugemu je politika samo „gr-
da pesem“; ta vidi le eno društvo in

zanj dela, vsa druga so mu odveč ali celo sovražna itd. Kakšna kratkovičnost! V celoti moramo gledati in se veseliti vseh dobrih plodov, ne pa v zadovoljstvo naših sovražnikov klestiti na desno in levo po naši ogradi, ali pa nad vse, kar nam ne gre v račun, pršiti morilno slano brezbriznosti.

Nezanimanje za stvari in podjetja, ki so važna za skupnost, opuščanje skupnosti potrebnih del, beg pred sodelovanjem — to so dokazi, da socialne ljubezni v človeku ni. Opuščanje povzroča včasih še hujšo škodo kot nasprotovanje. Nasprotovanje namreč lahko vzbudi delavnost v teh, ki se za kaj zavzemajo; opozori jih na napake, spodbode k novim naporom. Brezbriznost pa ustvarja gluho lozo: nobenega odmeva, svinčeno težko ozračje, mrtvilo, smrt.

Nesloga

Nanaglo preidem nekatere druge pregreške proti ljubezni: neslogo, prerekanje, prepire. Ne bi jih smela povzročati različna mnenja; ta vedno bodo in prav iz kresovja mnenj pride do koristnih zamisli, se širi obzorje, napreduje skupna stvar. Vir nesloge je v volji, ki noče obče blaginje ali ji predpostavlja osebne in klikarske interese. Vsi Slovani smo doslej slabi učenci zgodovine in skušenj: neslogo vedno izrabijo drugi, neredu in razpršitvi sledi tuj jarem ali pa domača diktatura. Na I. katoliškem shodu pred skoro 70 leti je takratni ljubljanski škof Missia povedal glede tega predmeta naslednji krepki stavek: „Da smo Slovenci sploh sluge, je naša krivda in nekrivda; da smo drugim narodom v posmeh (zaradi sprtosti), to je edino naša krivda.“

Ljubeznivost, prijazna beseda, nasmeš, iskreno zanimanje, spoštljiva vljudnost — to so naravni poganjki ljubezni. Kako jih pogrešamo v mrki tujini! Pa si pogosto še sami med seboj odrekamo, kar smo si kot rojaki dvakrat dolžni. Niso to drobne, nepomembne stvari!

Pohujšanje

Tudi pohujšanje je greh proti ljubezni, ki nam na žalost ni tuj. Javno pohujšanje širijo n. pr. slabi lokali, nespodobna moda, slabo čtivo, divji (samo civilni) zakoni in priležništvo. V neki družbi smo razpravljali o npravnih ravni naše emigracije. Nekdo je vprašal: „Koliko sodite, da je med nami divjih zakonov?“ Odgovor enega tistih, ki zadeve niso preiskovali, je bil: „Morda kak ducat!“ Ali veste, koliko je te nesreče v resnici med nami, „novimi Slovenci“, po slabih 12 letih bivanja v Argentini?

Vse kaže, da je naše jayno mnenje že uspavano. Tudi ni pri nekaterih starših prave vneme, da bi otrokom dajali dobrega beriva in jih rešili pred pohujšljivim. Pa prav to so stvari, ki gredo do življenjskih središč naše skupnosti: če se prešuštvo in druge nečednosti, „ki bi se ne smele niti imenovati“, vtihotapijo kot nekaj običajnega; če se nam pokvarijo družine in mladina, je vse drugo zaman, je za nas ves boj zapravljen, so vse žrtve izgubljene. Prekletstvo pohujšanja je, da ne ubija samo pohujšljivca in njegovih neposrednih žrtev, ampak da se kot rak zažira v zdravo tkivo družbe. Slabi zgledi se nam namreč lahko gnusijo in upirajo, nekje v globini pa imajo v nas skrivnega zaveznika.

Zlata maša v Kovorju

V okrilju slikovite Dobrče, skalnate Košute in z gozdovi porasle Kriške gore, je v nedeljo, dne 11. septembra 1960, ob 10. uri dopoldne vsa od sonca ožarjena in v bogato okrasje odeta župnijska cerkev sv. Janeza Krstnika v Kovorju doživljala izredno slovesnost.

Preč. g. Franc Šmit, župnik lepe kovorske fare, je obhajal svoj zlatomašniški jubilej. Kakor se je g. jubilant v nedeljo, 11. septembra 1910 ob 10. uri podal na Sionski grič v Jeruzalemu, kjer je daroval v cerkvi Marijine smrti svojo novo mašo, tako je natančno po petdesetih letih v slavnostnem sprevodu stopil na kovorski grič, da daruje Vsemogočnemu svojo zlato mašo. V njegovem ožjem spremstvu so pa bili: mons. dr. h. c. Anton Vovk, škof ljubljanski, prelat dr. Jože Pogačnik, generalni vikar, (kovorski rojak) prelat dr. Andrej Snoj, univ. prof, mons. Viktor Zakrajšek, dekan, Karel Gnidovec, dekan, in še 17 drugih duhovnikov. V rahlem vetru pozibavajuči se banderi na čelu spreveda, v katerem so bili poleg omenjenih tudi številni ministranti in belo oblečene deklice, sta si komaj utirala pot skozi množico radostnih faranov in tudi drugih vernikov, ki so od blizu in daleč prihiteli na zlato mašo. Zares ubrano pritrkavanje zvonov, ki je prihajalo iz lin arhitektonsko tako razgibanega zvonika, je dajalo slavnosti še poseben poudarek.

Čudovit blesk se je razširjal z jubilatovega novega, z zlatom vezenega mašnega plašča, na katerem so se poigravali sončni žarki. Ne da se popisati ganjenosti, ki je prevzemala g. zlatomašnika in vso množico vernikov, ko se je belo oblečena deklica, pred

Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru

OD DOMA

vhodom v cerkev, g. jubilantu poklonila z deklamacijo, polno hvaležnosti in vdanosti. Ob slavnostnih akordih orgel in izbornem petju cerkvenih pevcev je nato g. zlatomašnik s poklonjenim velikim šopkom rdečih nageljnov vstopil v že nabito polno cerkev, ki je bila ta dan mnogo premajhna, da bi sprejela vse vernike. Pri razkošno razsvetljenem in okrašenem glavnem oltarju je prevzval g. škof najprej izvršil kratek obred, ki se opravi ob zlati maši, nato pa je stopil na prižnico in spregovoril lepe besede.

Po pridigi in darovanju je g. zlato-

mašnik ob številni asistenci daroval svojo zlatο daritev. Vsi, ki so bili navzoči pri izredni jubilejni slavnosti, so še posebno pri zahvalni pesmi, ki so jo verniki po končani sv. maši zapeli s takim navdušenjem, da so njihovi glasovi utišali pritrkavanje zvonov, čutili, kako je verno ljudstvo za dar duhovništva Bogu hvaležno.

Redki jubilej bo ostal Kovorjanom v trajnem spominu. Dobri Bog naj nakloni preč. g. zlatomašniku še mnogo let uspešnega dušnega pastirovanja v Kovorju, da bo cerkev na kovorskem Sionu priča biserne maše g. jubilanta.

Iz Cerknice poročajo

Tri lepe cerkvene slovesnosti smo imeli lansko leto v Cerknici. V zgodnji pomladi, ko se prebujajo novo življenje smo imeli sveti misijon; poleti, ob času žetve, smo imeli sv. birmo; jeseni, ko listje odpade od dreves, smo slavili župnijski dan ob obnovitvi cerkve. To župnijsko slavlje je bilo na zahvalno nedeljo, dne 6. novembra.

Dolga leta je bilo veličastno Marijino svetišče zelo zapuščeno. Škof — vizitator je grajal slabo stanje cerkve in spodbujal k obnovi. Duhovniki so se tega težkega, skrbi polnega dela bali in niso ničesar ukrenili. Rojaki iz tujine so prihajali na obisk v rodni kraj in domačo cerkev, kjer so bili krščeni. Videli so, da je svetišče nujno potrebno obnovitve. Izrazili so pripravljenost, da pomagajo faranom in duhovnikom. Zadnjo zimo so v ZDA in Kanadi pričeli zbirati za domačo cerkev. Neka dobrotnica se je tedaj takole izrazila: „Hvaležna sem, ker ste me opozorili, da pobirate za cerkniško cerkev. Ne bi hotela, da bi prav mene izpustili. Vse-la sem, da lahko dam za cerkev, ki je

še vedno naš pravi dom. Tam sem bila krščena, tam bila pri prvi sv. spovedi in prejela prvo sv. obhajilo. Zato vedno mislim na ono cerkev. Bila sem stara enajst let, ko smo zapustili domovino.“

S pomočjo dobrih src iz tujine smo mogli napraviti novo električno napeljavo in cerkev umetniško preslikati po arhitektovi zamisli. Sedaj je farna cerkev na novo zadihala v svoji lepoti in tako postala kraljica Notranjske.

Na zahvalno nedeljo smo imeli prisrčno farno slavlje. S tridnevnic so nas sosedni gg. župniki pripravili na praznovanje. Poudarili so pomen cerkve za vernega človeka. V farni cerkvi se nadnaravno življenje prične, krepi, utrjuje po sv. zakramentih, nadaljuje celo po smrti z molitvami.

Za nedeljsko slovesnost smo povabili našega rojaka in urednika „Družine“ dr. Jožeta Premrova iz Ljubljane. Ob 9. uri je opravil slovesno asistiranje sv. mašo, med katero je sodelovalo vse ljudstvo s prekrasnim petjem in latinskimi odgovori. Med sv. mašo je dr. Jože Premrov stopil na prižnico.

Topla, v srce segajoča govornikova beseda je navzoče do solz ganila. Bogu in dobrim srcem zahvala! — Verniki so naslovili na Marijo svoje osebne želje in prošnje: za zdravje, poštenje, stanovitnost v dobrem, za razumevanje v družini, za duhovniške poklice... Ganljivo je brati pisma, ki so polna zupanja in ljubezni do naše Gospe, ki kraljuje v prenovljenem svetišču, na čigar svođu se blesti napis: „To je moja hiša + 1482 + 1960 + od tod moja slava“. V tem našem tako dragem svetišču se bomo tudi v bodoče z molitvijo spominjali svojih dobrotnikov.

Tri zaobljube

Spisal Janez Jalen
Povest iz Slovenije

Tretje poglavje NA NAPAČNI SLEDI

„Klemen! Odseci mi malo murave za prašiče, če utegneš,“ je zaprosila po popoldanski malici Mina, mlada Marklja, svojega svaka. „Pograbila bom pa sama.“

„Tudi če bi mi še tako časa manjkalo, bi ga zate moral vzeti, da se ti ne zamerim.“ je nagajivo podražil Klemen Mino in vstal.

Mlada je narahlo zardela in odšla z enim samim zapiranjem s Klemenom vred iz hiše, kakor da bi se ji kdo ve kako mučilo. Če je oča prav videl, je pa fanta na pragu dregnila in ga nekako opozorila, da mora nekaj postoriti. Oča Marka je tudi nameraval oditi, pa je obsedel z namenom, da bo najmlajšega in mlado skozi okno naskrivaj opazoval. In je videl, slišal seveda ni.

Koj, ko je Klemen nabrusil koso, je pristopila k njemu Mina in mu z zaskrbljenim obrazom nekaj dopovedovala. Desetnik se je spočetka navihano smejal kakor fant dekletu, pa se je kaj kmalu tudi sam zresnil. Nato ga je Mina nujno nekaj prosila, dokler ji ni prikimal. „Le kaj je ženski moral obljubiti?“ je bil radoveden oča. Morebiti pa le ujame kakšno besedo. Prav narahlo je odprl okno in prisluhnil skozi režo. Pa sta oba kakor nalašč med delom molčala. Šele ko je Klemen obrišal koso, jo vrgel na rame in hotel

oditi, se je oglasila Mina in opomnila: „Ne pozabi narediti, kar sem ti naročila.“

„Bom, čeprav nerad. Nazadnje utegneš imeti prav.“

Klemen je odšel seč na mejo, Mina je pograbila muravo v cajno in jo odnesla prašičem, oča pa je vstal in šel ogrebat pozni roj, pravzaprav ne dosti vrednega prašilčka, ki je zletel šele po južini. Bil je zamišljen: „Le kaj imata med sabo?“

Pa si je domislil in ga je zaskrbelo: „— Menda vendar ne —?“ Spomnil se je Boštjana, gospodarja, ki je vozaril neke med Trstom in Ljubljano. Začel je slabotnega prašilčka usajati in sam sebi dopovedovati: „Ne, ni mogoče. Ne more biti in ne sme biti res.“ Pa se mu je kakor škrat izpod večernega sonca zasmejalo: „Pa če je le res —? Ne bo prvič, kakor več —? Vozarji?“

Oče se je vznevoljil na sina gospodarja: „Saj Boštjan je tudi čuden. Malo večkrat bi pa lahko prišel domov pogledat. Mlada žena ga mora skoraj pozabiti. Kaj bi tako lakotal, kakor bi hotel v enem samem dnevu prigarati poln mernik tolarjev.“ Da je bil pa sam v moških letih prav tak garaški lakotnik, se pa ni spomnil.

Kasneje, ko je roj ogrebal in ga je kar na lepem pičila drobna čebelica, je ves nevoljen celo v naglici zaklel:

„Prekleta furnga frdamana!“

Zvečer ni mogel dolgo zaspati. Kakor bi mu skrbni in zamišljeni Boštjan in njegova brhka žena Mina, vzorna mati in varčna gospođinja, in vihravi desetnik Klemen v okovanih škornjicah hodili po glavi. Šele po polnoči so mu padle skupaj oči in se mu je spet koj zaklamalo.

Sanjalo se mu je, da je umrl in

so ga nesli k pogrebu s Krnic na Rodine. Čudno je bilo to, da je vse videl in vse vedel, kakor bi v resnici ne bil mrtev in bi bila krsta iz najbolj prozornega beneškega stekla. Da je bilo pogrebcev še več kakor za Anco — Bog ji daj večni mir in pokoj — temu se ni čudil. Kaj pa mislite! Za starim, da smrti mogočnim Markom iz Krnic. Saj vendar ljudje vedo, kaj se spodobi. Nikakor pa ni mogel razumeti, kako da tik za krsto hodita v par Boštjan in kakor nuna oblečena Reza in prav čisto nič ne vekata. Niti solza ni nikomur izmed obeh stopila v oko. Menda je Boštjan vesel, da je odslej naprej samo on gospodar. Doslej se je še vedno moral, rad ali nerad, ozirati na oča. In Reza. Nič več ne bo pustega starega, ki bi ji odsvetoval samostan in ji nasvetoval, naj se pri- moži k Marofarju v Gorje, kamor jo oča Rok, vsega spoštovanja vreden mož, saj je celo cerkveni ključar, in sin Tina, mladi gospodar, fant kakor se spodobi, vabita za gospodinjo, ko samo z deklami res ne moreta več shajati, odkar je umrla Mica, ki je živela od mladih let pri hiši in prepestovala in obrisavala vse otroke, da so jo šteli kar za domačo.

Še bolj čudno je pa bilo, da sta za zadnji par najbližjega sorodstva hodi- la Klemen in Mina. Nista samo joka- la. Kar tulila sta in ljudje so začudeno z glavami zmajevali. O, da bi vedeli, kako sta mu zagrenila zadnje ure živ- ljenja! Ona z zakonsko nezvestobo možu in otrokom, on pa — smrkavec —. Le zakaj sem ga oprostil vojaške služ- be. Napaljon bi ga že naučil kozjih molitvic! Da ju le sram ni, hinavcev potuhnjenih. Jima že pokažem, čeprav sem že mrtev!

Kakor svoje dni, ko je bil še garač in stiskač, ki se pa hkrati ni branil po-

klicati bokala vina, če je tako naneslo, se je nekdanji, mogočni, sedaj pa ope- šani vozar Marka razburil. Stisnil je pest in udaril predse kakor njega dni, če so se mu utrujeni hlapci malo na- pili in je trdo udaril ob mizo: „So- drga pijana! Spat!“

Zamahnil je predse in se v tisočinki sekunde zavedel, da ne sedi pri Rogo- vilcu v Črnučah, pač pa da ga neso v stekleni krsti iz Krnic na Rodine v črno jamo. In da na njegov udarec ni- so odskočili bokali in poliči na mizi, pač pa se mu usipljejo na glavo kakor ostri noži črepinje razbitega pokrova njegove steklene beneške krste. Naglo je dvignil obe dlani, si zavaroval obraz in se — zbudil.

Sanjal je tako živo, da se ni mo- gel koj zavedati, kje pravzaprav je. Previdno je potipal okrog sebe. Bal se je, da bi se ob razbiti steklenini ne obrezal. Šele čez čas se je zavedel, da leži v postelji in ne v krsti. Nevoljen sam nase je zagodrnjal: „Menda mi gre že na otročje.“ Prisluhnil je v te- mo. Ne, ni se motil. Vrata na skedenj so zaječala. Razločno je slišal Kleme- na, kako se je zakopal v seno. „Se- veda, norčija ga razganja, smrkavca.“ je sodil. „Pa ga že ozdravim, njega in njo. Zdi se mi, da še ni prepozno. Samo Boštjan o vsem niti zaslutiti ne sme.“ In je utrujen, kakor je bil, spet zaspal.

Ko bi stari Marka vedel, da je z nočjo vred njegov tretji sin, desetnik Klemen, debelo uro daleč prav pod iz- vinkan klanec Brosce šel pit kozarec vina samo zato, da je videl lepo Lon- čarjevo Lenko iz Ljubnega, točajko pri Žabarju, bi do jutra ne bil zatisnil več očesa.

Tok, tok, tok — — —

Ni se še povsem zdanilo, je Kle-

men že klepal koso in zbudil oča. Marka se je pokrižal in razsodil: „Saj fant ni napak, vé, kaj je delo.“

Klepanje je premolknilo, pa se koj spet oglasilo. Marka je uganil, da se je Klemen lotil še njegove kose in je bil svojega najmlajšega vesel: „Lej! Rad me ima pa le. Ve, da bolj slabo vidim, pa mi hoče ustreči. Mlado Boštjanovo ženo mu že izpihnem iz srca, da še sam ne bo vedel kdaj.“

Na Rodinah pri svetem Klemenu je zazvonilo dan. Marka je vstal, se oblekel in umil, odmolil angelovo češčenje in stopil pred prag. Na kljuki pred skednjem ga je že čakala sklepana kosa. Pripasal si je oselnik in odšel za sinom na mejo seč. Grede ga je skrbel vihravi Klemen: „Ni napačen fant. Samo mlad je še in ga ženska moti. Koj danes se moram z njim pogovoriti. Mladost je norost.“ Spomnil se je svojih ovčarskih dni in Ančke in njene trmoglave gruntarske stanovitnosti, s katero je tudi zmagala. Nazadnje je pripeljala do pametnega konca, čeprav izpočetka nikamor ni kazalo. Ampak — Mina pa Klemen. Kaj bo z Boštjanom in otroki? Dva sta že in tretji je na poti. Da je tudi ta Boštjanov, o tem ni dvomil. Kaj bo pa za naprej —?

Marka je stopil izpod drevja ob stagnah, zagledal Klemena, ki je odbiljal široke redi, grede pa pel:

„Mrzle rose, svetle kose,
rada travca se kosi.

Jaz pa zmerom premišljujem,
oh, kaj dekle, delaš ti.“

Oče se je potajil za deblo obsežnega hrasta, sin pa je posnel s koso iz nakošenega reda šop trave in grede, ko je oprl kosišče ob tla, že obrisal rezilo. Preden pa je začel brusiti, je zavriskal, kakor bi hotel zbuditi vse zaspance tri fare daleč naokrog.

„Ne. Kdor je take volje navsezgodaj, na njegovi duši ne more biti greha,“ je prav vedel stari Marka, ki se je zopet spomnil svojih mladih let, ko je bil še Podlipnikov ovčar Marko. Hkrati je postal sam spet kakor mlad, ki je gledal in slišal pred sabo zadnji sad svoje ljubezni do Podlipnikove Ančke, desetnika Klemena.

Sek, ssek, sssek, je na široko zamahoval Klemen. Grede je mrmraje pel, kaj, Marka ni razumel. Čudil se je samo, kako desetnik naporno delo in pesem hkrati sploh zmore. Ko je pa Klemen postavil koso pokonci, da bo spet brusil, je Marka razločno ujel besede:

„Moja si in moja boš.“

Sek, ssek, sssek, je spet zasikala kosa. Klemen ni več zapel Očividno se je nekam s povešenimi očmi zastrmel. Kakor v bronu vlita lepota je bil.

Oče Marka ga je pa gledal od daleč:

„Moja si in moja boš.“

Stopil je izza debela in zagrozil s pestjo: „Ti že pokažem, smrkavec. Tvoja še ni bila in nikoli ne bo. Raje ti še danes stopim na vrat kakor negodnemu mačku.“

Grede, ko je šel s stagen proti meji, je na pol tiho sam pri sebi govoril: „Da more biti Boštjan, ta skrbni mož, tako slep. Nee! Družine pa ne pustim razdreti, pa če gre prav furnga k vragu. Bomo že kako živeli.“

Preden je prišel do Klemena, si je pa že spet premislil. Zavedal se je, da je Klemen že odrasel fant, ki bi se mu bolj podala dekle kakor palica.

Trdni namen, da najmlajšega izpove, kakor ga ne bi znal ob najbolj spokornem misijonu najstrožji janzenistični jezuit, kakor se reče tistim sršenastim gospodom, ga je minil. Domislil se je, če bi ga po krivem obdolžil,

bi utegnil najljubšemu otroku vse življenje zagreniti. „Naglo storjeno — gotovo skaženo,“ se je spomnil starega ljudskega pregovora in si to modrost koj po domače povedal: „Hitrica ni nikoli nič prida.“

In kakor bi vse jutro nič ne razmišljal, je voščil desetniku dobro jutro.

„Bog daj, ata!“ je zasijalo mlado življenje iz Klemenca.

„Na-a. V tem smehu ne more biti greha,“ je vedel izkušeni in dostikrat trdo preizkušeni oče deseterih otrok, vdovec Marka iz Krnic.

Nabrusil je koso, zamahnil kakor mlad in se spomnil, kako hudo mu manjka Ančka: „Že zavoljo tegale desetnika, ki je preveč po Ančki in mu jaz ne znam biti kos.“

Sek, ssek, sssek, je sikalo dvojce kos po dolgi Markovi meji Pri stogu, naprej je sekel Klemen. Nič več ni hitel in široko zamahoval. Zavedel se je, da bi ata bolelo, če bi začutil, da ne zmore več tega kakor mlad. In sta sekla in brusila in kdaj pa kdaj tudi kakšno besedo izpregovorila. Mladega je bila ena sama tiha pesem, starega pa ena sama skrb.

Sek, ssek, sssek, ssssek.

Na Rodinah pri svetem Klemenu je zazvonilo sedem. Oba hkrati sta postavila kosi pokonci in se pokrižala. Oče je pa začel glasno moliti: „Angel Gospodov je Devici Mariji češčene prinesel in ona je sprejela od svetega Duha, češčena Marija —“

Med angelovim češčenjem je pa prišla po meji navzdol Mina, mlada, tako da se je na koncu že z njima vred pokrižala. Prinesla je kosilo, kakor pravijo Gorenjci zajtrku. Razgrnila je nasušilno rjuho in postavila nanjo iz košare polno, lepo pisano ljubensko skledo jedovih žgancev, bogato z za-

seko politih, da so se kar tresli. Ko sta ocvirke z lesenimi žlicami pobrala, je prilila še mleka. V red poleg rjuhe je postavila bokal sadjevca, če bosta kasneje kaj žejna. Zavoljo malice so se pa dogovorili, da je ni treba nositi, ker bosta že prej posekla. Košaro, skledo, lonec in žlice z rjuho vred naj pa Klemen prinese domov, ker sama ne utegne čakati, ko je doma vse polno dela. Preden je Mina odšla, je pa strmo pogledala Klemenca, potem pa očeta in fant je prikimal, da bo naredil. Marku ta pogled ni ušel: „Le kaj imata med sabo?“

Še preden je mlado Mino zakrilo drevje ob stagnah, se je Klemen odločil, položil žlico in spregovoril:

„Ata! Ne smete biti preveč hudi. Je res bolj prav, da sam povem, kakor bi vam drugi prinesli na ušesa, če vam že niso.“

Tudi oče je prenehal jesti in je na široko odprl oči: „Kaj pa? Saj kriv sem vsega jaz, Mina nič.“

Stari Marka je odprl usta in strmel v svojega desetnika. Ob imenu Mina je kar prebledel. Kakor z nožem ga je zbadlo pri srcu: Tok, je le res.

Klemen je opazil spremembo na očetovem obrazu in se prestrašil. Zastala mu je beseda. Obmolnil je. Pa je stegnil Marka roke predse in bruhnil iz sebe: „Če si že začel, se izpovej do konca. Kaj je med vama z Mino? Fant —!“ Dvignil je prst in zažugal. Možu je šlo na jok.

„Oh, nič ni. Malo sem se ga bil nabral, pa sem pozabil, da ni še minilo leto, odkar so nam umrli mama, sem pa na semenj v Ljubnem pri Jožu plesal.“

„Z Mino? Z našo mlado?“ je zatrepetal Marka.

„Tudi. Pa samo zadnjo polko, med

katero mi je zagrozila, da moram pri
priči koj domov. Grdo sem naredil. Ma-
ma se lahko v grobu obračaje. Pa tako
so me radi imeli —“

„No, še naprej!“ se je začela vra-
čati kri v prebledeli Markov obraz.

„Saj sem vse do konca povedal,“
se je začudil Klemen.

Marku je postalo jasno, da je Kle-
mena in Boštjanovo ženo Mino čisto
po nedolžnem dolžil. Saj si je ves čas
dopovedoval, da ne moreta biti taka.
Ampak — ženska je pa le vmes. Samo
v katero dekle se je fant zagledal —?
Eee, ga že spazim, je zagotovil po ti-
hem sam sebi, Klemenu pa glasno re-
kel: „Kakor si sam izprevidel, res ni
bilo prav, da si za nekaj ur pozabil
na nedavno mamino smrt. Lepo pa je,
da si mi to sam povedal.“

„Mina ni dala zadnje dni več miru,“
je ušlo priznanje Klemenu.

„Takooo —?“ se je začudil oča. Saj
pokazal ni. Priznal si je pa, da ga je
samega pred sabo sram. Le kako je
mogel v teh starih letih tako grdo na-
tolcevat tiste, ki jih ima zares rad.
Je le res, da naglica ni nikoli nič pri-
da. Dobro, da ni svoje krivične misli
niti z besedico izdal, čeprav se mu je
že z jezika zmikala. Vsi od kraja bi
mi lahko do smrti zamerili.

Oče in Klemen sta se pokrižala in
čvstala in spet nabrusila kosi. Rezali
sta jima, Klemenu, kakor bi centa tež-
ko breme odvrigel s svojih ramen, oče-
tu pa — za dvajset let se je počutil
mlajšega. Nad njima je pa sijalo pozno
pomladansko, jasno gorenjsko sonce. Z
visokega skalnega Triglava in njego-
vih malo nižjih sosedov in sosed so
bleščala zaostala snežišča, s Stola in
rožne Begunjščice je pa skoraj duhtelo
razpuščajoče se gorsko cvetje. V hra-
stih in lipah v Ključih, nađ nekdanjim

rimskim taborom in v smrekah v Hri-
bu so ptiči učili mladi rod večno lepo,
vedno enako in nikdar zastarelo pesem,
ki jo je uglasbil sam početnik vse le-
pote — vsemogočni Bog.

Sk, sk, sk — — — je mladostno
sikalo na Markovi meji dvoje svetlih
kos.

Rosa se je posušila, Marka in Kle-
men sta pa mejo posekla in obrisala
kosi.

„Kar domu pojdite, ata, in povejte
Mini, da bom že sam razmešal redi.
Zakaj bi ji ne ustregel, ko ima doma
čez glavo dela.“

„No, prav,“ se je razveselil Marka
in sedaj zatrdno vedel, da mlada Kle-
menu kot ženska še mar ni. Drugače
bi pristrčno odkrit sploh ne mogel biti.
Ga ni, ki bi se znal tapo prenaresjati.
Ima pa nekaj za bregom. Samo kaj —?
Desetnik —? —

Kar dobre volje je prišel utrujeni
preužitkar Marka domov. Obesil je
skrhano koso na kljuko pred hlevom,
vstopil v vežo, da pove mladi, naj ne
hodi premešavat pokošenega sena, ko
bo Klemen to namesto nje opravil.
Grede je Mino opazoval, kakor svoj živ
dan, ko je bil še trden vozar, nikoli
nobenega konjskega mešetarja ni, niti
nobenega krivonosega Juda ne.

Na obrazu mlade je bila ena sama
gospodinjska zaskrbljenost: „Oča! Se-
dite in počijte. Takoj vam prinesem
malico.“

Sedaj je Marka šele začutil, da ni
več mlad. Kako se mu je prileglo, ko
je sedel v hiši za klop za javorovo
mizo. Hkrati sta bila že klobasa in
hleb kruha na mizi.

„Oca, oca, oca,“ je prikobacal v kri-
žastem krilcu Markec, triletni vnuk,
rdeč kakor pirh, rejen kakor štrukelj,
najstarejši Boštjanov in Minin otrok.

Bodoči Marka, in če bo vse prav, tudi vozar, ki mu ga zlepa ne bo enakega, se je nadejal oča Marka.

„Lej ga, lej ga, lej ga,“ posadil si je vnuka na kolena, „pa da me ne požoraš,“ je bolj za šalo kakor zares posvaril še smrkavega bodočega gospodarja ded, ki je Markovo blagostanje kakor namenoma prav za tega otroka spravil skupaj. Malemu se seveda o dedovi otročji stari modrosti niti sanjalo ni. Stegnil je rokico proti lesenemu krožniku in zahteval, kakor bi bil že v resnici gospodar:

„Basa, basa — papal —“

„Lej ga, lej ga, lej ga,“ je poujškal s kolenom Marka Markeca. „Ukazovati boš znal, kakor kaže. Zapomni si pa, da ni lahko pametno ukazovati. Še zmerom pa laže, kakor domišljave prismojence ubogati.“

Pa je Marka vnuku spet odrezal kolešček klobase, kruha mu je pa koj spočetka odkolehal zagozdo kakor za velikega.

„Se, se, se, baso,“ je pozahteval bodoči gospodar.

„Ti si pa tudi tako silen, da ti nikoli ni dovolj. Lakotnik Primožev!“ je v srcu hudo zadovoljen karal ded vnuka. Pa kdo je bil večji grabež kakor on sam. „Fantek! Mama Mina bi me hudo ozmerjala, če bi vedela, da ti jaz preveč mesa dajem.“ Da bi vnuka odrešil otroških skušnjav, je prijel zadnji konec klobase v roko in jo pojedel do konca. Kruha skoraj ni utegnil vmes zagrizniti.

„Baso, baso, baso!“ je začel zahtevati Marcec.

„Ni, ni, ni,“ je vrtel prazne dlani Marka.

„Baso, baso, baso,“ je trmoglavil Marcec.

„Saj ti pravim, da sva že vse ham ham. Požirek tepkovca, če hočeš?“

Nastavil je malemu majolko na usta. Marcec je srknil, se skremžil in zatogoltnil: „Nocem, nocem, za nc.“

„Preklican smrkavec,“ se je oznevoljil oča in ni vedel, kako naj svojega ljubljenca pomiri.

„No, še napojite ga. Jaz pa vso noč ne bom zatisnila očesa, ko bo jokal in tožil, da ga buba buba.“ se je oglasila Mina iz kuhinje. Otrok je pa zatrmoglavil, se začel dreti in stiskati pesti.

Marka se je spreumel: „Pametno trmast le bodi,“ si je mislil. „Ne pustim ti pa razpasti Primoževe togote.“

In je obrnil otroka, mu dvignil krilce in mu jih nametal, da je imel vso ritko rdečo. Seveda, Marcec je tulil, kakor da bi ga iz kože devali. Ded je pa prijel vnuka za obe podpozduhi, ga nesel v kuhinjo in ukazal Mini: „Spat ga nesi! Prezgodaj je vstal. Sedaj pa puščobuje, da ga ni več mogoče prenašati.“

„Saj sem vedela,“ je zavzdihnila mlada, sprejela svojega ljubljenca v naročje in hotela z njim po stopnicah v zgornjo hišo. Grede je otrok omahnil in zaspal. Prav takrat pa, ko je stopila na prvo hrastovo stopnico, se je vrnil Klemen, ki je preživel sam samcat skoraj okroglo uro pod polnim gorskih soncem, kjer mu je molče srce pelo in vriskala mlada duša. Pogledal je namrgoden očetov in na nejevoljen Minin obraz in se zazrl čez polno roko svakinje v čudovito lepoto speče nedolžnosti otroškega obraza. Koj je vedel, da spet ni nekaj prav pri hiši. V njem je pa srce še od sinoči in od pravkar storjenega dela vriskalo. Pa kaj bi govoril. Saj bi tako in tako nihče ne mogel razumeti. Nekaj je pa le moral reči, pa je spregovoril:

„Spat ga nesi, sirotka. Meni pa kaj jesti daj. Lačen sem.“

Preusmerimo se!	129
Nekaj posebnosti iz Jezusovega trpljenja	130
Na svetu, a ne od sveta	135
Prijatelj ali sovražnik družin	136
Tri minute dobre volje	139
Ubij me!	140
Kakšno oceno bi dobili v liturgiki	142
Vprašanje o razporoki	143
Okno v svet	144
Na kaj pozabljam?	146
Od kod papeška himna?	150
Med izseljenci	151
Koliko knjig	152
Verske razmere v Sloveniji	155
Moderna pravljica	158
Iz mojega dnevnika	160
Pismo sivolasnega župnika	162
Ob zatonu komunizma?	166
Novice iz Primorske	170
Glas iz Rima	172
Zastopnik iz Daljnega Vzhoda	174
Med nami v Argentini	176
, Družbeni pomen ljubezni	179
Od doma	184
Tri zaobljube	186

Argentina:
Dušnopastirska pisarna,
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires

Brazilija:
Marija Mestnik,
C. Postal 7058,
Sao Paulo,
Brasil

U. S. A.:
„Familia“,
3116 Glass Ave,
Cleveland, Ohio

Kanada:
Ivan Marn,
83 Victor Ave,
Toronto,
Ontario

Trst:
Marijina družba,
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italija:
Zora Piščanc,
Riva Piazzutta 18,
Gorizia

Avstrija:
Naročnino pošiljajte
Mohorjevi družbi
v Celovec.

Celoletna naročnina za Ar-
gentino in države, ki nanjo
mejijo (razen Uruguaya)
300 pesov;
za ZDA in Kanado
5 dolarjev;
za Avstrijo 95 šillingov;
za Italijo 2.000 lir;
drugod
protivrednost dolarja.

*Ljuba pomlad se rodi
in oživlja vse stvari.*

*Lepo ptičice pojó
in že rožice cvetó.*

„Duhovno življenje“ je slovenski verski mestčnik, ki ga
izdaja konzorcij (Anton Orehar), urejujejo pa dr. Rant

Jože, dr. Branko Rozman in dr. Alojzij Stare

Ovitek je risal arh. Marijan Eiletz